БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

42-ЙИЛ ЧИҚИШИ № 22 (11.468). | 27 январь, чоршанба, 1960 йил. | Баҳоси 20 тийин.

СИЁСИЙ ВА ИЛМИЙ БИЛИМЛАРНИ ТАРҚАТУВЧИ БУТУНИТТИФОҚ ЖАМИЯТИНИНГ УЧИНЧИ СЪЕЗДИ

26 январда Катта Кремль саройида сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ жамиятининг учинчи съезди очилди.

А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, А. Н. Косигин, Д. С. Полянский ўртоқлар президиум ложаларига чиққанларида ҳамма уларни қарсаклар билан кутиб олди.

Съездни жамиятнинг энг кекса аъзоларидан бири, авиация техникасининг бош конструктори академик А. Н. Туполев очди.

Сўнгра делегатлар съезднинг раҳбар органларини сайладилар.

Съезд қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети Президиумини съезднинг фахрий президиумига сайлайдилар.

Съезд делегатлари томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари ўртоқ П. Н. Поспелов Коммунистик партия Марказий Комитетининг сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ жамияти учинчи съездига юборган табригини ўқиб эшиттирди. Съезд делегатлари бу табрикни баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Съезднинг кун тартибида қуйидаги масалалар бор: Бутуниттифоқ жамияти правлениесининг иши тўғрисида ҳисобот, Ревизия комиссиясининг ҳисоботи, жамият уставига ўзгартишлар киритиш тўғрисида, правлениени ва Ревизия комиссиясини сайлаш.

Бутуниттифоқ жамиятининг фаолияти тўғрисида правление раиси академик М. Б. Митин доклад қилди.

(ТАСС).

ЕТТИ ЙИЛЛИГИМИЗ ИЛК ЗАФАРИ

104 % — Саноатимиз йиллик планни ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми бўйича шунча бажарди.

150 МИНГ СЎМ — Бу — рационализаторлик таклифлари жорий этилгач, олинадиган фойда.

3 МИЛ. 163 МИНГ — Колхоз ва совхозларимиз давлатга шунча тонна пахта сотди.

5000. — Республикада шунча комплекс механизациялашган бригада ишлади.

71 МИНГ ГЕКТАР — Боғ ва токзорларимизнинг умумий майдонидир. Бу — 1958 йилдагидан 8 минг гектар кўпдир.

5.700 МИЛ. СЎМ — Ўзбекистон ССР территориясида давлат ва кооператив ташкилотлари сарфлаган капитал маблағ ҳажми. Бу — 1958 йилдагидан 10% ортиқдир.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1959 ЙИЛДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Статистика бошқармасининг ахбороти

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXI съезди ва КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорларидан руҳланиб, етти йилликнинг биринчи йили — 1959 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани қизитиб, саноатни, қишлоқ хўжалигини, транспортни, капитал қурилишни ривожлантиришда, товар оборотини кенгайтиришда, шунингдек маданий қурилиш ва соғлиқни сақлаш соҳаларида янги ютуқларни қўлга киритдилар.

САНОАТ

Республика саноати 1959 йил планини ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми бўйича 104 процент бажарди. Пландан ташқари бирнеча юз миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1958 йилдагидан 9 процент кўпайди.

Республиканинг барча Халқ хўжалиги кенгашлари ва областлар планни ошириб бажарди.

Халқ хўжалиги кенгашлари, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари саноати ва айрим министрликлар ҳамда бошқармалар планни қандай бажаргани ва ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

	1959 йил планининг бажарилиш процента	1959 йилда 1958 йилга нисбатан процент ҳисобида
Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қарашли бутун саноат	104	109
шу жумладан:		
Халқ хўжалиги кенгашлари	104	108
шу жумладан:		
Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши	104	108
Фарғона » » »	103	103
Самарқанд » » »	106	119
Бухоро » » »	103	108
Қорақалпоғистон Халқ хўжалиги кенгаши	105	104
Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг саноати — жами	106	112
шу жумладан:		
Тошкент шаҳри	107	112
Тошкент области	106	121
Фарғона области	104	106
Наманган области	112	121
Андижон области	104	110
Самарқанд области	107	110
Бухоро области	89	109
Қашқадарё области	106	116
Сурхондарё области	109	116
Хоразм области	105	113
Қорақалпоғистон АССР	111	105
Ғалла маҳсулотлари министрлиги	98	97
Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги	107	107
Сув хўжалиги министрлиги	106	117
Ўзбекистон ССР Госплани Узглавместснабсбити	89	99,2
Узпромсовет	107	111

Тошкент шаҳри, республика областлари ва Қорақалпоғистон АССР корхоналари 1959 йил планини ялпи маҳсулот бўйича қуйидагича бажарди:

	1959 йил планининг бажарилиш процента
Тошкент шаҳри	104
Тошкент области	105
Фарғона области	104
Наманган области	103
Андижон области	103
Самарқанд области	106
Бухоро области	104
Қашқадарё области	105
Сурхондарё области	102
Хоразм области	105
Қорақалпоғистон АССР	104

Барча Халқ хўжалиги кенгашлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажаргани ҳолда, уларга қарашли 13 корхона планни тўла бажармади.

Плавик-шпат комбинати, «Ташсельмаш» заводи, Хўжаобод газ контораси, Самарқанд шаҳридаги 8-ғишт заводлари бошқармаси, Бекобод цемент комбинати, Тошкент хладокомбинати, Тошкентдаги автоген заводи, Ялонғочдаги 11-ғовокли ғишт ва блоклар заводи, Тошкентдаги кулолчилик заводи, Поп резинатехника буюмлари заводи, Тошкентдаги 1-макарон фабрикаси, Тошкентдаги 2-нон заводи, Фарғона нон комбинати 1959 йил планини бажара олмади.

Саноатнинг айрим тармоқларидаги ўсиш суръати қуйидаги маълумотлардан кўринади:

	1959 йилда 1958 йилга нисбатан процент ҳисобида
Қора металлургия	108
Рангли металлургия	118
Электр қуввати ва иссиқлик қуввати ҳосил қилиш	111
Машинасозлик ва металлни ишлаш	117
Кимё саноати	110
Ўрмончилик, қоғоз ва ёғочсозлик саноати	108
Бинокорлик материаллари саноати	119
Енгил саноат	105
Озиқ-овқат саноати	108

1959 йил плани маҳсулотнинг кўпгина энг муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича ошириб бажарилди. Жумладан, 324 миллион киловатт-соат электр қуввати, 30 минг тонна минерал ўғит, 13 минг тонна пўлат, 2,5 миллион сўмлик кимё асбоб-ускуналари, 416 километр бронекабеллар, 787 тонна қоғоз, 34,5 минг тонна пахта толаси, 6,5 миллион метр ип газлама, 174 минг метр шойи газлама, 113 минг дона устки трикотаж кийимлари, 549 минг дона ички трикотаж кийимлари, 575 минг жуфт чарм пойафзал, 11,3 миллион квадрат дециметр устки чарм, 10,6 минг тонна ўсимлик ёғи, 1,0 минг тонна мол ёғи, 3,7 минг тонна гўшт, 2,1 минг тонна колбаса ва дудланган гўшт, 7,7 миллион шартли банка консерва, 2,7 минг тонна кондитер маҳсулотлари, 3,7 минг тонна совун, 1,1 минг тонна чой ва бошқа хил саноат моллари пландан ташқари ишлаб чиқарилди.

Маҳсулотнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилгани ҳолда, шарикоподшипниклар, шлангали кабеллар, бинокорлик ғишти, шифер, йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари ишлаб чиқариш 1959 йил плани бажарилмай қолди.

1959 йилда саноат маҳсулотларининг асосий турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1959 йилда ишлаб чиқарилган	1959 йилда 1958 йилга нисбатан процент ҳисобида
Кўмир — минг тонна	2979	83
Газ — миллион кубометр	202	160
Пўлат — минг тонна	274	109
Электр қуввати — миллиард киловатт-соат	5	110
Экскаваторлар — дона	617	120
Кўтарма кранлар — дона	663	125
Металл қирқувчи станоклар — дона	428	2,4 баравар
Кимё асбоб-ускуналари — миллион сўмлик	83,5	119
Пахта териш машиналари — дона	486	—
Ғўзапоя йиғув машиналари — дона	4009	161
Тракторга тиркаб ишлатиладиган чигит экиш сеялкалари — дона	6111	59
Тракторга тиркаб ишлатиладиган культиваторлар — дона	11202	96
Компрессорлар — дона	533	137
Минерал ўғитлар — минг тонна	1041	104
Цемент — минг тонна	736	138

(Давоми иккинчи бетда)

Зиммага олган мажбуриятни сўзсиз бажарамиз!

БИР ЙИЛДА ИККИ ЙИЛЛИК ГЎШТ ЕТИШТИРАМИЗ

ТУРУШ АКАНИНГ БРИГАДАСИДА

Пишиқ ғиштдан қурилган бино узоқдан кўзга ташланиб туради. Унинг ичида чўчқаларнинг «хўрт-хўрт»и, чўчқа болаларининг чийиллаши эшитилади. Бир аёл катак ичида уймалашиб юрипти. Чўчқачилик бригадасининг бошлиғи Туруш Тўрамуродов унинг олдига келгач, аёл қаддини ростлади:

— Ўн тўртта, — деди у севиниб,—ўн тўртта туғди!—Бу аёл Евгения Ивановна Васильевна эди.

— Кўз-қулоқ бўлиб туринг, яна босиб нобуд қилиб қўймасин,—деди Туруш ака.

— Жаврай бериб жағимиз толдику, қачон тўсиқ қилиб берасизлар?

— Онаси билан бир хонада ётаверади.

— Чўчқанинг табиати бошқача... Болаларини тўсиқ билан ажратиб қўйиш керак.

Бригадирнинг олдига новча, қотмадан келган ёш йигит келди.

— Насосни ҳам ўзим тузатиб қўйдим. Механикнинг келишини кутаверсак, челаклаб сув ташиб чарчайдиганга ўхшаймиз,—деди у.

Чўчқабоқар Владимир Яковлевич Зикин қўли гул йигит. Фермада ҳар қандай ишни уддалайди. Чўчқалар кўпайиб, лавлагини буғлаб пиширадиган битта қозон етарли бўлмай қолди. Владимир ҳозир ана шундай қозон ясамоқда. Бу ғайратли йигит тиниб-тинчимайди. Фермани тўла механизациялашни орзу қилади.

Бинонинг ўртасида йўлка қолдирилиб, икки томони кичик хоналарга бўлинган. Бир томонда туққан чўчқалар, иккинчи томонда онасидан ажратилган чўчқа болалари боқилади. 6 ойлик бўлгач, бошқа бинога кўчирилади.

Колхозда чўчқачилик тез юксалиб бораётгани туфайли янги бино қуриш зарурияти туғилди. Ҳозирча молхона чўчқачилик учун мослаштирилмоқда.

Ўтган йили Чиноз районидаги «Партия XXI съезди» колхози давлатга 109 тонна гўшт сотган. Бу йилги мажбурият икки баравар кўп—224 тонна гўшт топширилиши керак. Чўчқачиликни ривожлантирмай туриб бу мажбуриятни бажариш қийин. Шунинг учун ҳам бу соҳа диққат марказида.

Фермада Евгения Ивановна билан Владимирдан ташқари яна уч киши ишлайди. Беш киши ҳозир 464 бош чўчқани парвариш қилишяпти. Шундан 120 бош чўчқа боқувга қўйилган. Ҳар бир чўчқа кунига 700—800 грамм семиряпти. Куни кеча 68 бош чўчқа гўшт учун давлатга топширилди. Ҳар бирининг вазни ўртача салкам 90 килограммданга тўғри келди.

Чўчқабоқарлар 60 бош она чўчқанинг ҳар биридан 15 тадан бола олишмоқчи. 680 бош чўчқа бўрдоқига боқилиб, давлатга 610 центнер чўчқа гўшти сотилади. Бу 1959 йилдагидан деярли олти баравар кўп.

— Етарли миқдорда ем етказиб бериб турилса, 15 тадан эмас, ҳар бир она чўчқадан 20 тадан бола оламан,—дейди Евгения Ивановна.—Чўчқадек тез кўпаядиган ҳайвон борми? Қўй йилда бир марта қўзилайди, чўчқа икки марта, ҳатто уч марта болалайди.

— Чўчқачилик ривожланиш йўлига кириб олди, лекин ҳали камчиликларимиз кўп,—дейди бригадир Туруш Тўрамуродов. — Ўрта Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида чўчқачилик яхши йўлга қўйилган, деб эшитдик. Уларнинг тажрибасини ўрганиб, ўртоқлашиб келмоқчимиз.

Гўшт мўл бўлсин, арзон бўлсин! Беш азамат шу мақсадда ғайрат билан ишлаяпти. Меҳнатингиз баракали бўлсин.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ, М. КАРИМОВА.

ҲАР БИР МОЛ 60 КИЛОГРАММДАН СЕМИРДИ

1-«Оҳангарон» чорвачилик совхози 1-бўлимининг чорвадорлари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорига жавобан, гўшт етиштиришни кўпайтириш учун курашни яна кучайтирдилар. Айниқса молбоқар ўртоқ Сатим Содиқов бошлиқ звено молларни бўрдоқига боқишда алоҳида намуна кўрсатмоқда.

4 кишидан иборат бўлган бу звено 120 бош қора молни боқади. Моллар ҳар куни 600—700 грамм ўрнига ўртача 700—800 граммдан семирмоқда.

— Бу моллар ўтган йил ноябрь ойида боқувга қўйилган эди. Ҳар бир мол ҳозиргача 60 килограмм ва ундан ҳам кўпроқ семирди, — дейди ўртоқ Содиқов, — шу ой охирида гўшт комбинатига топширилади. Демак звеномиз бўрдоқига боқиш йўли билан дастлабки кварталда 7000 килограммдан ортиқ гўшт етиштиради.

Бўлимнинг ўртоқ Норбой Оллабердиев бошлиқ звеноси мол боқарлари ҳам ўртоқ Содиқов звеноси билан мусобақалашиб, 200 бош қорамол боқиб, ҳар бир молни 90 кун ичида камида 60 килограмм семиртиш учун зўр ғайрат билан ишлаётирлар.

Тожи ХУШНАЗАРОВ.

Бўстонлиқ районидаги «Қизилтув» колхозининг донгдор чўпони Аширмат Эштоев бу йил баҳорги қўзилатишнинг ўзида ҳар юз бош совлиқдан 130 тадан ошириб қўзи олишга аҳд қилди. СУРАТДА: чўпон Аширмат Эштоев.

М. Нуритдинов фотоси.

НАСЛЧИЛИК СОВХОЗИДА

КОСОН. «Қорақум» наслчилик совхози ўзида етиштирилаётган тилларанг сур, жингала қора ва кўк қоракўл терилари билан Иттифоқимизнинг ҳамма ерида машҳур бўлиб қолди. Совхоз коллективи ўтган йили республикамиздаги кўпгина совхозларни энг яхши наслли қўчқорлар билан таъминлади. Қозоғистон, Туркманистон ва бошқа республикалардаги совхозларга 1500 дан ортиқ наслли қўчқор жўнатди.

Совхоз чорвадорлари етти йилликнинг биринчи йилини яхши кўрсаткичлар билан якунладилар. Қоракўлчиликни ривожлантириш плани 109 процент бажарилди. Қўйлар сони 62 минг 500 ўрнига 65 минг 524 тага етказилди. Илғор чўпонлардан Файзи Тўйчиев, Ўроз Облоев, Ботир Боиров, Унбой Равшанов, Холбой Дўсмаматов, Чоршанба Ботиров ўз отарларидаги ҳар юз совлиқдан 112—115 тадан қўзи олдилар ва қоракўл тери топшириш ҳамда қўзиларни сақлаб қолиш топшириқларини анча ошириб бажардилар.

Давлат хўжалигининг асосий вазифаси—қоракўл тери етказиб бериш плани муваффақиятли бажарилди. Топширилган 23 минг 151 дона қоракўл терининг 96 проценти биринчи сортга қабул қилинди. 1959 йилда давлатга гўшт, жун, сут, тухум етказиб беришда ҳам катта ютуқлар қўлга киритилди. Ҳар бир қўйдан 2,8 килограммдан жун қирқиб олинди.

Совхоз коллективи КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини қувонч билан кутиб олдилар. Улар етти йиллик топшириқни 5,5 йилда бажариш, 1965 йилнинг охирига бориб, совхоз бўйича қўйлар сонини 95 минг бошга етказиш, гўшт, жун тухум, қоракўл тери етиштиришни анча кўпайтиришга қарор бердилар.

Совхоз чорвадорларининг йиғилишида етти йилликнинг иккинчи йилида қилинадиган ишлар атрофлича муҳокама қилиниб, бу йил ҳар юз совлиқдан 110 тадан қўзи, ҳар бир қўйдан 3 килограммдан жун қирқиб олиш мажбурияти олинди. Бу вазифани муваффақиятли бажариш учун шу кунларда чорва қишловини намунали ўтказиш тадбирлари кўрилмоқда. Моллар иссиқ қўраларда яхши парвариш қилиняпти. Жамғариб қўйилган 17 минг центнер ем-хашак расамади билан сарфланмоқда. Фермаларда ишлаш учун қўшимча ажратилган чўлиқлар ем-хашакларни молларга машинада майдалаб берадилар. Қўйларнинг ётадиган жойлари доимо тоза тутилади. Шодмонов, Холматов, Ёдгоров, Тоғаев ўртоқлар каби чўпонлар ўзларига бириктилган қўй ва қўзиларни қишдан соғлом ва семиз чиқариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Яйловда чўпонларга маданий хизмат яхшиланган. Агитпунктларга янги газета ва журналлар келтириб турилади. Агитаторлардан Шоймардонов, Суяров, Ҳомидов ўртоқлар чорвадорлар ўртасида КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг ва СССР Олий Совети сессиясининг қарорларини ўқиб, тушунтириб бермоқдалар.

Т. ОТАҚУЛОВ.

ЧИЖ — СУЛТОНОВ ИЗИДАН

ЧЎЧҚА ГЎШТИ УЧ БАРАВАР КЎПАЯДИ

ЛОЙИШ. (**«Қизил Ўзбекистон» мухбири**). Оқдарё районидаги Карл Маркс номли колхозда янги типовой чўчқахона қурилди. Бунда 148 та чўчқа илғор чўчқабоқар Жўра Султонов тажрибаси асосида боқилмоқда. Чўчқабоқарлар эр-хотин Павел ва Александра чўчқаларни тўйимли рацион емишлар билан семиртириб боқмоқдалар. Павел Калешников чўчқахонанинг доимо тоза бўлишига, моллар учун овқат запасини тўхтовсиз етказиб беришга, Александра Калешникова эса чўчқаларнинг вақт-вақтида тўйиб овқатланишига жиддий эътибор берадилар.

Колхоз ўтган 1959 йилда давлатга жами 41 центнер чўчқа гўшти топширган эди. Бу йил эса 120 центнер чўчқа гўшти етиштириш режалаштирилди. Демак чўчқа гўшти уч баравар кўпайтирилади. Бунинг учун чўчқаларнинг сони яқин вақт ичида 500 бошга етказилади.

Чўчқалар сони она чўчқалардан насл олишни яхшилаш ҳисобига кўпайтирилади. Шу мақсадда 60 бош она чўчқа алоҳида эътибор билан боқилмоқда. Ҳар бир бош она чўчқадан 14-16 тадан бола олиш ва ҳар бир бош чўчқанинг ўртача семизлигини 120-130 килограммга етказиш учун кураш олиб борилмоқда.

ҒАЙРАТ ВА НАТИЖА

Эргаш ака Холиқов 20 йилдан буён чўпон бўлиб ишлайди. У шу давр ичида катта тажриба орттирди. Ғайрат ва кўп йиллик тажриба ажойиб натижалар бераётир.

Ўртоқ Холиқов 1957 йилда 626 бош совлиқнинг ҳар 100 тасидан 123, 1958 йилда 124 қўзи олди. Етти йилликнинг биринчи йили моҳир чўпонга янги зафарлар келтирди. Унинг отаридаги совлиқларнинг ҳар 100 тасидан 139 тадан қўзи олинди. Ҳар бир қўйдан қирқиб олинган жун 3,5 килограммдан ортиб кетди. Давлатга топширилган 448 дона қоракўл терининг 97 проценти биринчи сортга қабул қилинди.

— Биз қўйларни қишин-ёзин меҳр билан парвариш қиламиз, — дейди Чироқчи районидаги «Кўкдала» совхозининг серғайрат чўпони ўртоқ Холиқов. — Қўй ўтлайдиган яйловнинг ҳар бир қаричи таниш. Биз совлиқларни наслли қўчқорлардан қочириш, алоҳида парвариш қилиш йўли билан кўплаб эгиз қўзи олмоқдамиз. Айниқса қишда эҳтиёт бўлиш керак. Биз қўйни сира оч, чанқоқ қўймаймиз.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қароридан илҳомланган чўпон 1960 йилда ҳар 100 совлиқдан 150 тадан қўзи олиш, ҳар бир қўйдан 4 килограммдан жун қирқиб олинишини таъминлашга аҳд қилди. Ленин орденли чўпон отарида қишлов намунали ўтказилаётир. Ўртоқ Холиқов аҳоли жон бошига чорвачилик маҳсулотлари етиштириш жиҳатидан яқин йилларда АҚШга етиб олиш ва ундан ўзиб кетиш ишига муносиб ҳисса қўшаётган чорвадорларнинг бири.

Н. ХУДОЁРОВ.

АРЗОН ГЎШТ ЕТИШТИРИЛАДИ

Марғилон шаҳридаги Фрунзе номли колхоз чорвадорлари Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Республикада чорва молларни йил бўйи бўрдоқига боқишни ташкил қилиш тўғрисида»ги қарорига амалий иш билан жавоб бераётирлар. Колхозда 90 бош қорамол, 600 қўй, 14 бош чўчқа бўрдоқига қўйилди. Бу молларни тажрибали кишилар парвариш қилмоқдалар.

Колхознинг бўрдоқига боқиш пунктида ишлаётган чорвадорлари гўштнинг арзон тушиши учун курашмоқдалар. 1958 йилда бир килограмм гўштнинг таннархи 10 сўмданга тўғри келган бўлса, 1959 йилда 7 сўм 70 тийин бўлди. Бу йил эса гўштнинг таннархи янада арзонлашади.

Охунбобоев номли ва «Победа» колхозларида ҳам молларни бўрдоқига боқиб, давлатга арзон гўшт етказиб беришга катта аҳамият берилмоқда.

М. ДАДАЖОНОВ.

БЎРДОҚИ БОҚИШ БРИГАДАСИ

ҒАЛЛАОРОЛ, (**«Қизил Ўзбекистон» мухбири**). Ленин номли колхозда молларни бўрдоқига боқиш юзасидан алоҳида чорвачилик бригадаси тузилди. Бригада аъзолари 700 бош қўй, 210 бош қорамол ва 100 бошга яқин чўчқани бўрдоқига боқишга киришдилар. Рязань областининг моҳир чорвадорлари тажрибаси асосида ишлаётган бригада аъзолари гўштга топшириладиган ҳар бир бош қорамол оғирлигини 250 килограммга, ҳар бир бош чўчқанинг оғирлигини 110-120 килограммга етказиш учун илғор тажрибаларни кенг қўллаётирлар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1959 ЙИЛДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Статистика бошқармасининг ахбороти

(Боши биринчи бетда)

Шифер — миллион шартли плита	114	105
Бинокорлик ғишти (колхозлар ишлаб чиқаргани бу ҳисобга кирмайди) — миллион дона	1060	109
Йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари — миллион кубометр	267	150
Дераза ойнаси — минг квадрат метр	2179	112
Асбоцемент қувурлари — шартли километр	1376	101
Пахта толаси — минг тонна	986	103
Ип газлама — миллион метр	230	104
Шойи газлама — минг метр	22869	108
Устки трикотаж кийимлари—минг дона	1638	131
Ички трикотаж кийимлар—минг дона	9149	108
Пайпоқлар — минг жуфт	15302	110
Чарм пойафзал — минг жуфт	10434	114
Мебель — миллион сўмлик	122	132
Қоғоз — тонна	9487	110
Гўшт (Халқ хўжалиги кенгашлари саноати бўйича) — минг тонна	64	116
Мол ёғи (Халқ хўжалиги кенгашлари саноати бўйича) — тонна	6398	113
Ёғи олинмаган сут маҳсулотлари — минг тонна	68,9	122
Ўсимлик ёғи (Халқ хўжалиги кенгашлари саноати бўйича) — минг тонна	254	116
Колбасалар — тонна	13809	117
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	44	110
Чой — тонна	12882	132
Шампан винолари — минг шиша	1722	102
Узум винолари (колхозларда тайёрлангани бу ҳисобга кирмайди) — минг декалитр	2571	100,7
Совун (40 процентликка айлантириб ҳисоблаганда)— минг тонна	61	109
Папирослар — миллион дона	3249	111
Балиқ овлаш — минг тонна	25	98
Консервалар — миллион шартли банка	161	113

Очиқ усулда кўмир қазиш участкаларида сув тошқини оқибатларини тугатиш ишлари олиб борилгани сабабли кўмир чиқариш бирмунча камайди.

Тракторга тиркаб ишлатиладиган сеялкалар ва культиваторлар ишлаб чиқаришнинг 1958 йилдагидан камайиб кетишига сабаб қишлоқ хўжалигининг бу машиналар билан яхши таъминланганлигидир.

Саноатнинг бир қанча тармоқларида техникавий-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш юзасидан планда белгиланган топшириқлар ошириб бажарилди. Қора металлургияда мартен печлари тубининг ҳар квадрат метридан пўлат олиш плани ва кўмир саноатида забойларнинг доимий ишлаб турадиган тозалаш линиялари ўртача ойлик ҳаракатини тезлатиш плани ошириб бажарилди. Район электр станцияларида электр ва иссиқлик қуввати ҳосил қилишда электр қуввати ва ёқилғи планда белгиланганидан кам сарфланди. Пахта тозалаш саноатида пахтадан толани ажратиб олиш ва тола ажраткичларнинг унумдорлиги плани, ип газлама саноатида урчуқларнинг унумдорлиги, ип газлама ва шойи газлама саноатида тўқув станокларининг унумдорлиги плани, чигитдан ёғни ажратиб олиш ва сўйиладиган молларнинг айрим турларидан гўшт олиш плани ошириб бажарилди.

Нефть саноатида қудуқ кавлаш тезлиги плани, шунингдек цемент саноати корхоналарида айланиб турувчи печлар ва цемент тегирмонларининг унумдорлиги плани бажарилмай қолди.

Саноат ишидаги техникавий-иқтисодий кўрсаткичларнинг кўпчилиги 1958 йилдагидан анча яхши бўлди.

1959 йил мобайнида фақат Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгашлари корхоналарида 40 миллион киловатт-соатдан кўпроқ электр қуввати тежаб қолинди. КПСС Марказий Комитетининг бу ҳақдаги мурожаати эълон қилингандан сўнг электр қувватини тежаш ҳаракати янада авж олиб кетди.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг (1959 йил) халқ хўжалигида техникани янада тараққий эттиришни таъминлаш тўғрисидаги қарорларига мувофиқ, республика саноатида ишлаб чиқаришни такомиллаштириш ишлари кучайди, янги серунум асбоб-ускуналар ва илғор технологияни жорий этиш ҳамда ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаш кенгайтирилди.

Рангли металлургия корхоналарида оғир типдаги янги пармалаш станоклари ишга туширилди, кон қазиш ишларида маъдан ва тоғ жинсларини йиғиштириб олишни механизациялаш кенг йўлга қўйилди.

Нефть саноатида пармалаш вишкаларини йирик блоклар устига қуриш ва монтаж қилиш плани анча ошириб бажарилди, янги типдаги пармалаш установкалари жорий этилди, қатлам ортига босим билан сув юборишни жорий этиш ишлари кенгайтирилди, қудуқларни термокислота билан ишлаш ва қатламларни сув ёрдамида кенгайтириш авж олди. Фарғона нефть комбинати ҳамма қудуқларни масофадан бошқариш усулига ўтказишни тугаллади.

Кўмир саноатида кўмир ортишни механизациялаш, конни тайёрлов ишларида мустаҳкамлаш материалларининг янги турларини жорий этиш, экскаваторлар ва паровозларга диспетчерлик пунктлари билан радио орқали алоқа қилиш воситаларини ўрнатиш ишлари давом эттирилди.

Район электростанцияларида буғни қайтадан қиздиришни автоматлаш, қозонларга ўт ёқиш ва ёқилғи етказиб бериш автоматикасини созлаш, турбиналарга буғни автоматик усулда етказиб бериш, электростанциялар ва подстанцияларни бошқаришни телемеханизациялаш ишлари амалга оширилмоқда.

Машинасозлик заводларининг қуюв цехларида темир-терсакни тайёрлаш ва печларга ағдаришни механизациялаш, қолиплаш ва стержен составларини тайёрлаш, қуйилмани қолиплаш, қуйилмани қолипдан олиш ва тозалаш ишларини механизациялаш давом эттирилди.

Бир қанча заводларда машина ва узелларни йиғиб берадиган конвейерлар ўрнатилди, деталларга механик ишлов бериш ва темирчилик-пресс ишлари учун кўп миқдорда автоматлар ва ярим автоматлар, шунингдек махсус агрегат станоклар ва термопластавтоматлар жорий этилди. Машинасозлик корхоналарининг қуюв цехларида металл қуйишни тезлаштирадиган— қолип ва стерженлар учун тез қотадиган аралашмалар ишлатиш, металлни қобиқли қолипларга, кокилли қолипларга қуйиш ва марказдан қочиш усулида металл қуйиш усуллари тобора кенг жорий этилмоқда. Металлни флюс қатлами остида автоматик ва ярим автоматик тарзда эритиш ҳажми кўпайтирилди.

Тикувчилик фабрикаларида кўп миқдорда махсус тикув машиналари ўрнатилди ва кийим-кечакни кўп фасонли секцион поток усулида тикиш тадбиқ этилди, пайпоқ саноатида арқоқ улайдиган серунум машиналар жорий қилинди, пойафзал фабрикаларида оёқ кийимларини қолипга тортмай тикиш кўпайтирилди.

Ёғ саноатининг бир қанча корхоналарида чигитни цехларга етказиб беришда юк ортиш-тушириш ишлари механизациялаштирилди; гўшт саноати корхоналарида ёғ эритиш ишлари механизациялаштирилмоқда ва жадаллаштирилмоқда; чучвара тайёрлайдиган автоматлар жорий этилмоқда.

Бутун йил мобайнида металл қирқув, темирчилик пресс, қуюв, ёғочсозлик асбоб-ускуналари ва бошқа хил технологик асбоб-ускуналарни модернизация қилиш ишлари давом эттирилди.

Республика машинасозлик корхоналари 1959 йилда эскириб қолган машиналарнинг баъзи турларини ишлаб чиқаришни тўхтатиш соҳасида бирмунча ишларни амалга оширди. Масалан, тракторга тиркаб ишлатиладиган «СКГХ-4-6» маркали чигитни квадрат-уялаб экадиган сеялкалар, «КС-4А» маркали ғўзапоя юлиш машиналари, «НКУ-4-6» маркали тракторга тиркаб ишлатиладиган культиваторлар, «5-66-5» маркали ихчам йигирув машиналари ва «П-66-5» маркали ихчам урчуқ машиналари, «П-114-Ш1» маркали жун йигирув машиналари, «РТТ-168-2» маркали пилталаш машиналари ва бошқа машиналарни ишлаб чиқариш тўхтатилди. Ишлаб чиқариш тўхтатилган машиналар ўрнига техника сифатлари анча яхши бўлган мукаммал замонавий машиналар ишлаб чиқарила бошланди.

1959 йилда «ХВС-1-2» маркали янги пахта териш машинаси, «СТВХ-4», «СТНК» ва «СУГ-К» маркали ҳар бир уяга белгиланган миқдорда чигит экадиган сеялкалар, шунингдек культиваторлар, ғўза ўғитлагичлар, чигит сортлагичлар, уруғлик чигитни қиздириб шамоллатиб берадиган машиналар, халқа системасидаги тук ажраткичлар, туки тозаланган уруғлик чигитни саралайдиган машиналар ишлаб чиқарила бошланди.

Кимё саноатида ғўза баргини тўкадиган янги дориворлар, мураккаб ўғитлар ва янги дори-дармонлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Бинокорлик материаллари саноатида силлиқ ғиштлар, катта ҳажмдаги гипс-бетон блоклар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Енгил ва озиқ-овқат саноатида маҳсулотнинг янги турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Ишлаб чиқаришни ривожлантиришга рационализаторлар ва ихтирочилар катта ҳисса қўшдилар.

Ўтган йили 15 мингдан ортиқ рационализаторлар 27 минг таклиф киритди. Йил мобайнида 16 мингга яқин рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилди. Уларни жорий этишдан ҳар йили 150 миллион сўмдан кўпроқ фойда олинади.

Ишлаб чиқаришга янги техника ва илғор технология процессларини жорий этилиши, асбоб-ускуналарнинг модернизация қилиниши ва рационализаторлик таклифларининг жорий этилиши саноат ходимларининг меҳнат унумдорлигини янада оширди.

Республика Министрлар Советига қарашли саноатда меҳнат унумдорлиги 1958 йилдагидан 6 процент ошди ва меҳнат унумдорлигини ошириш плани 103 процент бажарилди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш планининг бажарилиши ва унинг 1958 йилга нисбатан ўсиш суръати халқ хўжалиги кенгашлари, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари саноати, министрликлар ва бошқармалар бўйича қуйидагича бажарилди:

	1959 йил планининг бажарилиш проценти	1959 йилда 1958 йилга нисбатан процент ҳисобида
Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қарашли бутун саноат шу жумладан:	103	106
Халқ хўжалиги кенгашлари шу жумладан:	103	106
Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши	103	106
Фарғона » »	102	104
Самарқанд » »	107	119
Бухоро » »	101	102
Қорақалпоғистон Халқ хўжалиги кенгаши	107	108
Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари	107	110
Республика министрликлари ва бошқармалари	104	106

1959 йилда 1958 йилдагидан ортиқча ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг қарийб 70 проценти ходимларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига олинди.

Ҳар бир сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқаришга сарфланган харажат 1959 йилда 1958 йилдагидан кам бўлди.

Бироқ маҳсулот таннархини янада камайтиришнинг ҳамма имкониятлари тўла-тўкис ишга солинмади. Брак маҳсулот ишлаб чиқаришдан келадиган зарар ва унумсиз харажатлар ҳали ҳам кўп.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

1959 йилда қишлоқ хўжалиги соҳасида катта муваффақиятларга эришилди. **Етти йилликнинг биринчи йилида республика пахта етиштириш бўйича энг юксак даражага эришди ва бутун пахтачилик тарихида энг юқори ҳосил олди.**

Колхоз ва совхозлар давлатга 3 миллион 163 минг тонна, 1958 йилдагидан 217 минг тонна ва 1953 йилдагидан 731 минг тонна кўп пахта сотдилар. Пландан ташқари 193 минг тонна пахта сотилди. Тайёрланган пахтанинг 83 проценти биринчи сортларга қабул қилинди.

Ҳамма областлар, деярли ҳамма районлар, колхоз ва совхозларнинг асосий кўпчилиги планни бажарди, аксарияти давлатга пахта сотиш юзасидан олган мажбуриятини ҳам бажарди.

Областларнинг колхоз ва совхозлари давлатга қуйидаги миқдорда пахта сотдилар:

Тошкент области	462	минг тонна
Андижон области	450	» »
Фарғона области	407	» »
Самарқанд области	391	» »
Наманган области	312	» »
Бухоро области	292	» »
Хоразм области	253	» »
Сурхондарё области	230	» »
Қорақалпоғистон АССР	220	» »
Қашқадарё области	146	» »

Республикада ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 22,9 центнердан пахта ҳосили олинди, 1958 йилгиси эса 21,1 центнердан бўлган эди. Андижон областида гектаридан 27,2 центнер, Сурхондарё областида 26,3 центнер, Наманган областида 25,8 центнер, Хоразм областида 25,4 центнердан пахта ҳосили олинди.

Андижон, Оржоникидзе, Наманган, Пахтаобод, Тўрақўрғон, Ленин районлари гектаридан 30 центнердан ортиқ, Денов райони эса 36,2 центнердан ҳосил олди.

Республиканинг 173 колхоз ва совхози катта майдонларда гектаридан 30 — 40 центнердан ва ундан ҳам ошириб пахта ҳосили олди. Қашқадарё область, Чироқчи районидаги «Коммуна» колхози гектаридан 46 центнер, Сурхондарё область, Денов районидаги «8 Март» колхози 45 центнер, Бухоро область, Қоракўл районидаги «Октябрь» колхози 44 центнер, Тошкент область, Сирдарё районидаги «Ҳақиқат»колхози 42 центнер, Сурхондарё областидаги «Ҳазорбоғ» совхози 3200 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олди.

Пахта етиштиришдаги муваффақиятларга агротехниканинг прогрессив усулларидан ва комплекс механизациядан кенг фойдаланиш туфайли эришилди.

Чигит қисқа муддат ичида экиб олинди, 710 минг гектар ерга, яъни бутун экин майдонининг ярмидан кўпроғига чигит квадрат-уялаб экилди. 1958 йилда эса 500 минг гектар ерга квадрат-уялаб экилган эди. 1142 минг гектар ер, яъни бутун экин майдонининг 80 процентдан кўпроғи икки томонлама ишланди.

1959 йилда экинлар биринчи марта катта майдонларда кетмонсиз ишланди, бу эса меҳнат сарфини кўплаб тежаш имконини берди. 565 минг гектар майдондаги ғўза кетмонсиз ишланди.

Республикада 5 мингга яқин комплекс механизациялашган бригада ишлаб, 400 минг гектар ердаги ғўзани парвариш қилди.

1959 йилда Ўзбекистон пахтакорлари пахтани машинада териш соҳасида катта ўзгариш қилдилар. Колхоз ва совхоз далаларида турли маркадаги 5 мингга яқин пахта териш машинаси ишлади, бу машиналар 329 минг тонна пахта терди.

1959 йилда деҳқончиликнинг бошқа соҳаларида ҳам айрим муваффақиятлар қўлга киритилди.

Маккажўхори ва оқжўхори, картошка, сабзавот ва полиз экинлари майдони кенгайтирилди.

Меҳнаткашлар таъминотини яхшилаш мақсадида картошка ва сабзавот етиштиришни ривожлантириш юзасидан катта тадбирлар амалга оширилди. Бунинг натижасида картошка етиштириш 66 процент ва сабзавот етиштириш 20 процент кўпайди. Картошка ва сабзавот етиштиришни кўпайтиришга йирик шаҳарлар ва саноат марказлари теварагида ихтисослаштирилган хўжаликларнинг тузилиши, шунингдек бу экинлар агротехникасининг яхшиланиши ёрдам берди. Лекин, картошка ва сабзавот экинларининг ҳосилдорлиги ҳали ҳам паст.

1959 йилда йилига икки марта ҳосил йиғиштириб олиш имконини берадиган такрор экиш усули бирмунча кенг қўлланилди. 1958 йилдагидан 3 баравар кўпроқ майдонда экинлардан икки марта ҳосил олинди. Бироқ, такрор экиш мумкин бўлган майдонларни янада кенгайтириш имкониятидан ва шу йўл билан деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш имкониятидан тўла фойдаланилмади.

Мевазор боғлар ва токзорлар майдони кенгайтирилди. Боғ ва токзорларнинг умумий майдони 71 минг гектарга етди бу, ўтган йилдагидан деярли 8 минг гектар кўплир.

1959 йилда пахта ва бошқа баҳорги экинлар етиштиришни янада кўпайтириш учун замин яратилди. 1405 минг гектар, 1958 йилдагига нисбатан бир ярим баравар кўп ер кузги шудгор қилинди.

Чорвачилик соҳасида ҳам баъзи муваффақиятларга эришилди.

Республика колхоз ва совхозлари фақат 1959 йилдагина гўшт етиштиришни 7 процент, сут етиштиришни 17 процент, тухум етиштиришни 26 процент кўпайтирдилар. Жун етиштириш ҳам анча ошди.

Республикада гўшт етиштириш 1953 йилдагига нисбатан қарийб икки баравар, сут етиштириш 2,3 баравар, жун етиштириш 37 процент ва тухум етиштириш 83 процент ошди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга сифат кўрсаткичларини ошириш ҳисобига ва чорва туёғини кўпайтириш ҳисобига эришилди.

1959 йилда колхоз ва совхозлар қорамоллар сонини 106 минг бош ёки 13 процент, чўчқалар сонини 69 минг бош ёки 35 процент, қўй ва эчкилар сонини 141 минг бош ёки 2 процент кўпайтирдилар.

Чорванинг қўйдан бошқа ҳамма турларини кўпайтириш плани бажарилди.

Сигирлар бир йил ичида 39 минг бош ёки 16 процент кўпайди. Сигирларни кўпайтириш плани ошириб бажарилди. Ҳар 100 бош қорамолга 30 сигир тўғри келмоқда.

Колхоз ва совхозларда қорамол, қўй ва чўчқаларни бўрдоқига боқиш анча кўпайди.

Ўтган йили колхоз ва совхозлар чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашни давом эттирдилар. 1959 йилда дон, силос ва кўкпоя олиш учун маккажўхори ва оқжўхори экин майдонлари кенгайтирилди.

Маккажўхори ва оқжўхори экин майдони ўтган йилги 214 минг гектардан 238 минг гектарга етказилди. Агротехникани яхшилаш натижасида умуман республика бўйича маккажўхори кўкпоясининг ҳосилдорлиги деярли икки баравар кўпайди, айрим колхоз ва совхозлар гектаридан 300 — 400 — 500 центнердан ва ундан ҳам ошириб кўкпоя етиштирдилар.

Кўп йиллик ўтлар (асосан беда) майдонини бир оз кенгайтириш ва ҳосилдорликни ошириш ҳисобига пичан етиштириш ундан илгариги йилга нисбатан 30 процент ошди.

Чорва молларни ширали озуқа билан таъминлаш юзасидан катта иш қилинди. 2608 минг тонна, яъни 1958 йилдагидан деярли икки баравар кўп силос бостирилди. Силоснинг умум миқдоридан 1939 минг тоннаси ёки 74 проценти маккажўхори силосидир.

Колхоз ва совхозларда ҳар бир сигирга ўрта ҳисобда 10 тоннадан силос бостирилди, 1958 йилда эса 6 тоннадан силос бостирилган эди. Бошқа областларга қараганда Тошкент областининг колхоз ва совхозлари сигирларни ширали озуқа билан яхшироқ таъминладилар. Бу областда ҳар бош сигирга ўрта ҳисобда 13 тоннадан силос бостирилди. Қашқадарё, Хоразм ва Самарқанд областларида етарли миқдорда силос бостирилмади. Қашқадарё областида ҳар бош сигирга 8 тоннадан, Хоразм областида 7 тоннадан ва Самарқанд областида 6 тоннадан силос бостирилди.

Лекин озуқа етиштиришни кўпайтириш имкониятларидан тўла фойдаланилмади. Беда ҳосилдорлиги, дон ва кўкпоя учун етиштириладиган маккажўхори ва оқжўхори ҳосилдорлиги ҳали ҳам етарли эмас.

1959 йилда колхозларнинг жамоат хўжалиги янада мустаҳкамланди, уларнинг даромади анча ошди.

Совхозлар ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди ва ўз фаолиятларини яхшилади.

1959 йилда совхозлар қишлоқ хўжалик экинлари ва айниқса пахта етиштиришни кўпайтирдилар, пахта сотиш бўйича давлат планини ва ўз социалистик мажбуриятларини муддатидан анча илгари бажардилар.

Республика 1959 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш планини муваффақиятли бажарди.

Давлатга 1958 йилдагидан 13 минг тонна кўп гўшт, 31 минг тонна кўп сут, деярли 6 миллион дона кўп тухум, 286 минг дона кўп қоракўл тери, 255 тонна кўп пилла сотилди, шунингдек давлатга луб экинлари, картошка, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш кўпайтирилди.

1959 йилда колхоз ва совхозларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишдаги салмоғи анча ошди.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Ўзбекистон ССР территориясида давлат ва кооператив ташкилотлари сарфлаган капитал маблағ ҳажми 1959 йилда 5700 миллион сўмни ташкил қилди ва 1958 йилдагидан 10 процент ошиб кетди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қарашли корхона ва ташкилотлар бўйича давлат плани ҳисобига, шунингдек марказлаштирилмаган маблағлар ҳисобига капитал маблағ сарфлаш 1959 йилда 4230 минг сўмни ташкил қилди ва 1958 йилга нисбатан 5 процент ошиб кетди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қарашли корхона ва ташкилотлар бўйича саноатнинг ҳамма тармоқларидаги ишлаб чиқариш объектлари юзасидан капитал маблағ ҳажми 1959 йилда 1958 йилга нисбатан 111,5 миллион сўм ёки 7,1 процент кўпайди.

Муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган бир қанча саноат корхоналарида давлат капитал маблағи сарфлаш анча кўпайди. Қора металлургияга капитал маблағ сарфлаш 2,5 баравар, кимё саноатига капитал маблағ сарфлаш 58 процент, газ саноатига капитал маблағ сарфлаш 39 процент, рангли металлургияга капитал маблағ сарфлаш 20 процент, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустриясига капитал маблағ сарфлаш 21 процент, шу жумладан цемент саноатига капитал маблағ сарфлаш 14 процент кўпайди.

Шу билан бирга, саноатнинг айрим тармоқларида ишлаб чиқариш аҳамиятига эга бўлган объектларда капитал маблағ сарфлаш планини бажариш соҳасида бирмунча орқада қолинди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қарашли ташкилот ва корхоналар 1959 йилда капитал маблағ сарфлаш планини бажармадилар.

Ўтган йили бир қанча янги саноат корхоналари ишга туширилди ва ишлаб турганлари кенгайтирилди, нефтни қайта ишлаш, электр энергияси ҳосил қилиш, йиғма темир-бетон, цемент, гидролиз спирти ишлаб чиқариш бўйича янги қувватлар ишга туширилди. Шунингдек йирик холодильник установкалари, пахта тозалаш заводларида қуритиш-тозалаш цехлари ва бошқа корхоналар ишга туширилди.

Жарқоқ — Бухоро — Самарқанд — Тошкент магистраль газ қувури ётқизиш муваффақиятли давом эттирилди.

Ўтган йили республика шаҳарлари, ишчи посёлкалари, совхозлар, РТС ва МТСларда уй-жой қурилиши кенг кўламда амалга оширилди.

Давлат плани, маблағ ажратишнинг марказлаштирилмаган манбалари ҳисобига, шунингдек шаҳар аҳолисининг давлатдан ёрдам олган ҳолда ўз маблағи ҳисобига умумий майдони 1,9 миллион квадрат метрга тенг бўлган уй-жой бинолари қурилди. Уй-жой қурилиши плани ошириб бажарилди.

Бундан ташқари колхозчилар ва қишлоқ интеллигенцияси 45 минг уй қуриб олди.

1959 йилда республикада давлат, кооператив ва колхоз маблағлари ҳисобига 61,5 минг ўринли умумий таълим мактаблари, 1,8 минг койкали касалхона, 7,7 минг ўринли болалар боғчаси ва 5,5 минг ўринли болалар яслиси қурилди.

1645 ўринли мактаб-интернат қурилди.

Бироқ, маданий-маиший муассасаларни ишга тушириш давлат плани бажарилмади.

1959 йилда пудратчи ташкилотлар бажарган пудрат ишлари ҳажми 1958 йилга нисбатан 323,5 миллион сўмлик ёки 15,8 процент миқдорида кўпайди.

Ўзбекистон ССР Қурилиш ва Сув хўжалиги министрликлари ўтган йили пудрат ишлари планини бажарди.

Лекин, Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги ҳамда «Узглавсельстрой» планни бажармади.

Янги техникани кенг жорий қилиш, ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш ва илғор методлардан фойдаланиш туфайли **қурилишда меҳнат унумдорлиги 1959 йилда 1958 йилга нисбатан 7 процент ошди.**

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Тошкент темир йўли юк обороти планини 102 процент бажарди, 1958 йилга нисбатан юк обороти 3 процент кўпайди.

Тошкўмир, минерал-бинокорлик материаллари, пахта толаси ортиш йиллик плани бажарилди.

Нефть ва нефть маҳсулотлари, кимёвий ва минерал ўғитлар ортиш плани бажарилмади.

Юк вагонларининг оборот муддати қисқартирилди. Вагонларнинг техника станцияларида тўхтаб қолиши камайтирилди.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти юк ташиш йиллик планини 107 процент бажарди, юк обороти плани 103 процент бажарилди.

1958 йилга нисбатан юк обороти 10 процент ошди.

Автобус парки пассажирлар ташиш планини 85 процент бажарди, пассажир обороти плани 92 процент бажарилди. Пассажир обороти 1958 йилга нисбатан 10 процент кўпайди.

1959 йилда алоқа янада ривожланди. **Трансляция ва радиоточкаларининг сони 1958 йилга нисбатан 12 процент, радиоприёмниклар сони 31 процент, телевизорлар сони 69 процент кўпайди.**

Андижон шаҳрида ретрансляция телеустановкаси ишга туширилди. 1959 йилда шаҳар телефон станциялари абонентларини кўпайтириш плани 128 процент бажарилди.

Бухоро шаҳрида 2000 номерлик автомат телефон станцияси фойдаланишга топширилди.

1959 йилда янги 101 та алоқа бўлими очилди.

ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАР САФИНИНГ ЎСИШИ

Республика халқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг йиллик ўртача сони кўпайиб, 1959 йилда 1463 минг кишига етди.

Саноатда, қурилишда ва транспортда ишчилар ва инженер-техник ходимлар сафи ўсди. Халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, маданий-оқартув муассасаларида ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ташкилотларида ходимлар кўпайди.

Шу билан бир вақтда, маъмурий ва хўжалик аппаратини қисқартириш давом эттирилди, бошқариш аппаратидаги ходимлар қисқартирилди. 1959 йилда касаба-техника таълими мактаблари деярли 9 минг ёш ишчи етиштириб берди, улар саноат, қурилиш, транспорт ташкилотларига ва қишлоқ хўжалигига ишга юборилди.

Корхоналарда ва қурилишларда, қишлоқ хўжалик ташкилотлари ва транспортда кенг кўламда ишчиларнинг малакаси оширилди ва уларга иккинчи ҳунар ўргатилди.

КПСС XXI съезди қарорига биноан 1959 йилда саноатнинг турли тармоқларида қисқартирилган иш кунига ўтилди.

1959 йилда Ўзбекистон ССРда ҳаммаси бўлиб саноатнинг турли тармоқларидаги 60 мингдан кўпроқ ходим қисқартирилган иш кунига ўтказилди ва уларнинг иш ҳақи тартибга солинди.

САВДО

1959 йилда аҳоли давлат ва кооператив савдоси йўли билан озиқ-овқат ва бошқа молларни кўпроқ сотиб олди.

Давлат ва кооператив савдоси (матлубот кооперацияси йўли билан комиссион савдоси орқали сотилган товарлар бу ҳисобга кирмайди) чакана товар оборотининг умумий ҳажми 21,3 миллиард сўм бўлди. **1958 йилга нисбатан чакана товар обороти таққосланган нархларда 8 процент ўсди.**

Бундан ташқари матлубот кооперацияси комиссион савдо йўли билан 1959 йилда 400 миллион сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари сотди. Бу эса 1958 йилдагидан 10 процент кўпдир.

Республикада давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти ва умумий овқатланиш обороти плани 99,3 процент, шу жумладан, чакана савдо тармоқларида товар обороти плани 99,5 процент, умумий овқатланиш корхоналарида эса 97 процент бажарилди.

Қорақалпоғистон АССР, республика областлари ва Тошкент шаҳрида чакана товар оборотининг бажарилиши ва ўсиш суръатлари қуйидагича бўлди:

(Охири учинчи бетда)

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1959 ЙИЛДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Статистика бошқармасининг ахбороти

(Боши 1 ва 2-бетларда).

	1959 йил планининг бажарилиш проценти	1959 йилда 1958 йилга нисбатан процент ҳисобида
Тошкент шаҳри	99,2	108
Тошкент области	99,9	107
Фарғона области	100,1	109
Наманган области	99,9	109
Самарқанд области	100	106
Андижон области	97	105
Бухоро области	101	111
Қашқадарё области	99,1	109
Сурхондарё области	97	108
Хоразм области	97	107
Қорақалпоғистон АССР	99,7	106

1959 йилда аҳолига гўшт, сут ва сут маҳсулотлари, қанд, картошка, сабзавот сингари озиқ-овқат маҳсулотлари, мебель, телевизор, холодильник, тикув машиналари ва бошқа хил маданий-маиший товарлар, тайёр кийимлар, чарм пойафзал ва бошқа кўпгина саноат товарлари сотиш анча кўпайди.

СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ 1959 йилнинг тўртинчи кварталида ишчи ва хизматчиларга баъзи товарларни қарзга сотиш авж олдирилди; фақат тўртинчи кварталнинг ўзида 24 миллион сўмлик товар қарзга сотилди.

1959 йилда чакана савдо ва умумий овқатланиш корхоналари тармоғи ривожланди.

Чакана савдо корхоналари тармоғи 1958 йилга қараганда 9 процент ва умумий овқатланиш корхоналари тармоғи 13 процент ўсди.

1959 йилда колхоз бозорларида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш 1958 йилдагидан кўпайди ва гўшт, сут, тухум, картошка, сабзавот ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи камайди.

МАДАНИЙ ҚУРИЛИШ ва СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ

Ўтган йили социалистик маданиятни юксалтиришда янги ютуқлар қўлга киритилди.

Умумий таълим мактабларида ўқувчилар сони ишчи ва қишлоқ ёшлари ҳамда катталар мактабларида ўқувчиларни қўшиб ҳисоблаганда 1959 — 1960 ўқув йилида 1 миллион 426,5 минг киши бўлди, бу эса бундан аввалги йилгидан 54 минг киши кўпдир.

1959 йилда 67,5 минг йигит-қиз ўрта мактабларни тамомлаб етуклик аттестати олди.

1959 — 1960 ўқув йилининг бошида республикада 43 интернат-мактаб бўлиб, уларда 10 мингга яқин бола ўқиди. Бу эса аввалги йилгидан 3 баравар кўпдир.

Мактабларни бир сменага ўтказиш юзасидан катта тадбирлар амалга оширилди. Янги мактаб бинолари қурилди, ишлаб турган мактаблар кенгайтирилди, илгари турли маъмурий муассасалар банд қилган кўпгина бинолар мактабларга айлантирилди. Бунинг натижасида **1959 йилда республикадаги мактабларнинг ярмидан кўпроғи бир сменали машғулотларга ўтказилди.** Бухоро областининг қишлоқларидаги мактаблар бутунлай бир сменага ўтди.

1959 йилда олий ва ўрта махсус ўқув юртларида 145 минг киши таълим олди.

Бу ўқув йилида олий ўқув юртларининг кундузги бўлимларига қабул қилинган студентларнинг ярмига яқини амалий иш стажига эга бўлган кишилардир.

КПСС XXI съезди қарорларига мувофиқ, республикада сиртдан ўқиш ва кечки ўқув юртларида таълим олиш яна ҳам муваффақиятли равишда кенгайтирилмоқда.

1959 — 1960 ўқув йилида олий ва ўрта махсус ўқув юртларида 60 мингдан кўпроқ киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олмоқда. Фақат кейинги икки йил мобайнида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқийдиганлар 34 процент кўпайди.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари 1959 йилда халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлайдиган 31 мингдан кўпроқ мутахассис тайёрлаб чиқарди. Шу жумладан, саноат, қурилиш, транспорт, алоқа учун 6,5 минг инженер ва техник, қишлоқ хўжалиги учун 6 мингдан кўпроқ мутахассис, олий ва ўрта махсус маълумотли 9,5 минг педагог, 5 мингга яқин врач ва ўрта малакали медицина ходимлари тайёрланди.

Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ва халқ маорифини янада ривожлантириш тўғрисидаги Қонунга мувофиқ, ўтган ўқув йилида 136 ўрта мактабда ишлаб чиқариш таълими жорий этилди, олий ўқув юртларидаги кўпгина ўқувчилар ўқиш билан бирга ишлаб чиқаришда ишламоқдалар.

1959 йилда республикадаги илмий ходимларнинг умумий миқдори 1958 йилдагидан анча кўпайди ва 9 минг 106 кишига етди, булардан 205 киши фан доктори, 2329 киши фан кандидатидир.

1959 йилда илмий-текшириш институтлари — геология ва нефть ҳамда газ конларини ўрганиш институти, қурилиш институти ва полимерлар кимёси институти ташкил этилди ва улар иш бошлаб юборди.

Аҳолига театр, кинотеатр ва маданият саройларининг хизмат кўрсатиши яхшиланди.

Маданий-оқартув муассасалари ҳузурида 36 та маданият университети ишламоқда, 17 та халқ театри ташкил этилган.

Соғлиқни сақлаш тармоқлари яна ҳам ривож топди. 1959 йилда касалхоналардаги ўринлар кўпайтирилди. Илгаридан ишлаб келаётган касалхоналарнинг ўзидагина қўшимча уч минг койка қўйилди.

Аҳолига яхшироқ хизмат кўрсатиш мақсадида яхши жиҳозланган 100 та маъмурий бино касалхона ва поликлиникаларга берилди.

Врачлар ва ўрта малакали медицина ходимлари сафи кенгайди.

1959 йилда 100 минг бола шаҳарлардаги, шаҳар атрофидаги ва колхозлардаги пионер лагерларида дам олди.

* * *

Ўзбекистон меҳнаткашлари 1959 йилда қувончли ютуқларни қўлга киритдилар. Ҳозирги вақтда улар халқ хўжалиги 1960 йил планини ошириб бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар ва ўз зиммаларига КПСС XXI съезди 1959 — 1965 йилларга белгилаб берган улуғвор топшириқларни муддатидан илгари бажариш учун оширилган мажбуриятлар олдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

ЁШ ТАЛАНТЛАР КЎРИГИ

Республикамизда минглаб ишчилар, хизматчилар, колхозчилар ва совет интеллигенцияси намояндалари санъатнинг турли хиллари: кашта тикиш, ёғочга ва металлга ўйиб нақш солиш, расм чизиш ва ҳайкалтарошлик санъати билан шуғулланмоқдалар.

Ҳаваскор рассомлар ишига шу йил июнь ва июль ойларида ўтказиладиган республика ва Бутуниттифоқ виставкаларига тайёргарлик қизитиб юборилганлиги бунинг жонли шоҳиди бўла олади.

Тўқимачилар саройи студиясида тайёргарлик айниқса яхши бормоқда. 1952 йилдан бери ишлаб келаётган бу студияда ҳозир 50 дан ортиқ киши расм солиш ҳунарини ўрганмоқда.

Ёш дурадгор В. Богданов ишлаган «Тўқимачилар дам олишда», «Ўтмиш ҳақида ҳикоя» асарлари композицияси ва бўёқларни тўғри бериш жиҳатидан қизиқарлидир. Тўқимачилар комбинатининг ишчиси М. Султонов тўгаракка бундан олти йил муқаддам келган эди. Ўша пайтда ўз мутахассислиги бўйича тажрибали ишчи бўлса ҳам, расм чизишни мутлақо билмас эди. Энди у маданият саройи томонидан қўйилаётган спектаклларнинг декорация эскизларини мустақил бажармоқда.

Шу кунда Султонов февраль ойида қўйиладиган «Аршин мол-олан» номли янги спектаклга декорация эскизларини чизиш устида иш олиб бормоқда.

Пенсионер Л. Ермакова ҳайкалтарошлик билан шуғулланмоқда. Унинг «Ўтмишдаги ўзбек аёли» композицияси Бутуниттифоқ мукофоти ва ВЦСПС Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. Ермакова кўрикка атаб «Ёшлар образи» серияли портрет устида ишламоқда.

Студия қатнашчиларидан М. Арслонов, И. Баубеков, Л. Зеленецкая, С. Поповлар ҳам кўрикка янги асар яратмоқдалар.

Ёш тўқимачиларнинг картина ва ҳайкаллари анчадан бери тажрибали рассомларнинг диққатини ўзига тортиб келмоқда. Рассомлар студияда тез-тез бўлиб турадилар, уларнинг тингловчилар билан ўтказган суҳбатлари ҳаваскорларга катта ёрдам бермоқда.

Тайёргарлик Тошкент темир йўлчилар саройи студиясида ҳам бормоқда. Бўёқчи П. Акимов «Қўриқ ерга борувчилар» номли асарни яратди. Полотнода қўриқ ерни ўзлаштириш учун отланган ёш комсомоллар тасвирланган. Асар композиция жиҳатдан мустақил ишланган. Студия қатнашчилари В. Аухименя, Ю. Куличенко, П. Мингалиев ўз асарларида табиат манзараларини, совет кишилари образини тасвирламоқда.

Кўрикка тайёргарлик Бухоро, Фарғона, Самарқанд шаҳарларида ҳам бошланиб кетди.

Т. ОДИЛБЕКОВ.

БЕҒАМЛАР ИНТИЗОМГА ЧАҚИРИЛДИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ СОВЕТ КОНТРОЛЬ КОМИССИЯСИДА

Айрим корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари механизмлардан нотўғри фойдаланиш ҳамда юк ортиш ва тушириш ишларини ёмон ташкил этиб, темир йўл вагонларининг кўплаб бекор туриб қолишига йўл қўйдилар ва бу билан давлат манфаатига жиддий зарар етказдилар.

«Узглавсельснаб» нинг Хўжайли базаси бошқарувчиси ўртоқ Аллаёровнинг айби билан 1959 йилда бу ерга келтирилган 1640 та вагондан 1516 таси белгиланганидан ортиқ бекор туриб қолган. База вагонларнинг бекор туриб қолганлиги учун темир йўл бошқармасига 66,5 минг сўм штраф тўлаган. «Узглавсельснаб»нинг Самарқанддаги базаси (мудири ўртоқ Шчербань) ўтган йили жуда кўп вагонларнинг ушланиб қолишига йўл қўйганлиги учун 36,5 минг сўм штраф тўлади. Ўтган йилнинг 9 ойи ичида Бухоро областининг савдо базаси (директор ўртоқ Ёрмуҳамедов), темир йўл тармоқларига келтирилган 1223 вагоннинг 737 таси узоқ вақт бекор турди. Бу база ҳам 48 минг сўм штраф тўлашга мажбур этилди.

Пастдарғом район матлубот союзи правлениесининг раиси Мўминов, Қўқон нефть базаси директори Зинкевич ҳамда «Мирзачулсовхозстрой» трестининг 20-қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғи Тошпўлатов ўртоқларнинг масъулиятсизлиги орқасида 1959 йилда жуда кўп темир йўл вагонлари юкдан ўз вақтида бўшатилмай ёки вақтида ортилмай бекор туриб қолди.

Шўрчи район матлубот жамияти правлениесининг раиси Исҳоқов, Избоскан район матлубот жамияти правлениесининг раиси Мирмўминов, Гулистон район матлубот союзининг раиси Қўчқоров ва Мирзачўл РТСининг директори Назаров ўртоқлар темир йўл станцияларига келтирилган ўзларига қарашли юкларни вақтида тушириб олмадилар. Бу ҳол темир йўл транспортининг нормал ишлашига путур етказди, шунингдек халқ хўжалиги юкларининг сифати бузилди.

Совет контроль комиссияси юқоридаги фактларни қараб чиқди ва айбдор шахсларга нисбатан чора кўрди, уларнинг баъзилари штраф олди.

Янгийўлдаги 8- ғишт заводлари бошқармасида электр қувватидан тежаб-тергаб фойдаланиш у ёқда турсин, ҳатто маиший иҳтиёжлар учун белгиланганидан ортиқ сарфланган. Шу мақсадлар учун сарф этилган электр қуввати ҳақини энергосбитга тўла-тўкис тўлаб келган бошқарма раҳбарлари электр қувватини истеъмол қилганлардан ундириб олмай, уни нуқул корхона ҳисобига қоплайверганлар. 1959 йилнинг 10 ойи ичидагина завод бошқармаси истеъмолчилардан электр қуввати учун 39 минг сўм ҳақ олмаганлар. Кейинчалик ана шу маблағ корхона ҳисобига ўтказилган ва шу йўл билан давлат маблағи талон-торож этилган.

Электр қувватидан қандай фойдаланилаётганлигини назорат қилиб турмаганлиги орқасида жуда катта зарар етказилганлиги учун ғишт заводлари бошқармасининг директори Каширин, бош инженер Нуйя ҳамда бош бухгалтер Кокурин ўртоқларга Совет контроль комиссияси кескин чоралар кўрди. Ғишт заводлари бошқармаси раҳбарлари зиммасига сарф этилаётган электр қувватини қатъий ҳисобга олиб бориш вазифаси юкланди.

ЮБИЛЕЙ РЕЙСИ

Катта Чимён тоғларида жойлашган узоқ қишлоқдан метеорология станцияси ходимининг етти ёшлик боласи қаттиқ шикастланганлиги тўғрисида радио орқали хабар қилдилар. Дарҳол медицина ёрдами кўрсатиш талаб қилинар эди. Ана шу чақириқ олинганидан кейин МИ — 1 вертолёти тез орада парвоз қилди. Унинг бортида медицина фанлари кандидати Х. И. Юсуфжонов бор эди. Жуда қаттиқ ёмғир ёғаётганлиги сабабли машинани приборлар воситаси билан бошқариб боришга тўғри келади. Учувчи Г. Шевердяев рейснинг мураккаб шароитига қарамай вертолётни аниқ тоғ қишлоғи устига олиб борди. Юсуфжонов бемор ҳаётини сақлаб қолди.

Бу, ҳаво «тез ёрдами» путёвкаси билан Х. И. Юсуфжоновнинг 250-юбилей рейси эди. Бу билан ҳормас врач бошқа юбилейни ҳам — Ўзбекистонда санитария авиацияси ишга бошлаганлигининг чорак эсрини ҳам нишонлади.

Республикада санитария авиацияси ташкил этилган йилда атиги 10 марта училди, 1959 йилда эса 3 минг мартадан ортиқ училди. Санитария авиациясининг самолётлари ва вертолётлари ҳар куни Ўзбекистоннинг бориш қийин бўлган бурчакларига учиб бормоқдалар. (ЎзТАГ).

ТУРСУНОЙНИНГ ПОЧТАСИ

Оқ, кўк, пуштиранг конвертлар... Ҳаммасининг устига бир хил адрес ёзилган: «Тошкент область Чиноз районидаги Киров номли колхоз аъзоси Турсуной Охуновага». Бу хатлар Москвадан, Ленинграддан, Украина ва Белоруссиядан, Озарбайжон ва Қозоғистондан — бепоён мамлакатимизнинг турли бурчакларидан келган. Турсуной бу хатларни олар экан, юрак тўлқинини яширолмайди, севинчдан кўзлари намланади. Уларнинг ҳар бири ўзбек қизи Турсунойга оддий совет кишиларининг саломини, табригини, янада улуғ ишларга бўлган тилагини олиб келган. Халқ меҳри — қудратли куч, улуғ ишларга ундайди, ғайратга ғайрат қўшади.

Мана, Турсуной олган хатлардан бири:

«Ҳурматли Турсуной! Юксак унвон билан табриклайман. Мен кекса коммунистман. Партиямиз Марказий Комитети декабрь Пленуми ишнини барча совет кишилари каби зўр қизиқиш билан кузатиб бордим. Пленумда сенинг сўзлаган нутқинг мени ҳаёжонга солди. Пахтачиликда кетмонни сиқиб чиқариш жуда катта ғалаба. Сизларнинг муваффақиятингиз эса бизнинг муваффақиятимиздир. Сенга соғлиқ ва бахт тилаб, Ф. И. Голубенко. Киев шаҳри».

Н-Ҳарбий қисм комсомоллари ўз хатларида қуйидагиларни ёзадилар:

«Сизнинг ишингиз юзлаб ва минглаб совет кишиларини мамлакатимизда коммунистик жамият қуришнинг улуғвор программасини муддатидан олдин бажаришга илҳомлантирмоқда. Партия ва ҳукуматимиз тинчлик мақсадларини кўзлаб, Совет Қуролли Кучларини бир миллион 200 минг киши миқдорида қисқартишга қарор қилди. Солдатларнинг учдан бир қисми колхоз ва совхозларга, завод ва фабрикаларга — ижодий меҳнат қўйнига қайтадилар. Бизнинг сафимизда колхозда механизатор бўлиб ишлаган ўзбек йигитлари бор. Улар колхозга қайтгач, сизнинг сафингизга қўшилиб, терим машинасини бошқаришга аҳд қилишмоқда».

Ҳақ гап. Юзлаб хотин-қизлар, йигитлар Турсуной изидан бориб, техникани эгаллашга аҳд қилишди. Механизаторлар тайёрлаш курсларида ўқишмоқда. Турсунойчилар сафи кун сайин кенгаймоқда. Улар шу йил кузда белига этак тутиб эмас, балки терим машинасини миниб пайкалга киришади. Буни газеталардан ҳам ўқияпсиз. Юзлаб қизлар эса ўз орзуларини хат орқали Турсуной билан ўртоқлашмоқда.

Мана Пастдарғом районидаги Калинин номли колхоздан комсомол аъзолари Раъно Саидова, Зуҳра Умарова, Сочбиби Аминова, Зеби Боботўраевалар ёзиб юборган хат. Ўнинчи синфни битириб, колхоз ишлаб чиқаришида актив қатнашаётган бу қизлар ўз қалбларидагини қоғозга туширишган:

«Биз КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларига жавобан, ҳурматли Турсуной, сиз каби механик-ҳайдовчи бўлишга, сизнинг сафингизга қўшилиш учун комсомоллик виждонимиз билан техникани, айниқса терим машинасини шу йилнинг ўзида ўрганиб, пахта теришга аҳд қилдик. Биз тўрт ойлик механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курсига юборишларини сўраб, колхоз правлениесига ариза бердик. Правление илтимосимизни қондирди.

Бизлар жонажон партиямиз, дугонамиз Турсунойни ишонтириб айтамизки, албатта ўз сўзимизнинг уддасидан чиқамиз».

Почтальон ҳар куни Турсунойнинг уйига 15—20 та хат келтиради. Булар ишчилар, механизаторлар, ўқувчиларнинг қўллари билан ёзилган.

— Кеча эса 35 та хат олдим, — деди Турсуной. Унинг гапидан кўплаб хат олишдан кўра, нотаниш, аммо кўнгли яқин кишиларнинг табриги, соғлиқ ва янги муваффақият тилашидан кўра хотин-қизларнинг техникани эгаллашга отланганликлари кўпроқ қувонтираётгани кўриниб турибди. — Ҳаммаларига кўпдан-кўп раҳмат! Ҳар бирига алоҳида жавоб ёзгим келади. Қани энди вақтим бўлса! Мени дала чорлаяпти. Халқимиз олдида 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилганмиз. Ҳосилнинг баракаси қўлимизда, ғайратимизда.

Турсуной Охунова бошлиқ бригада мўл ҳосилга замин ҳозирламоқда. 600 тонна маҳаллий ўғит гўнгхоналарда чиритиляпти. Далага ҳар куни 20—25 тонна гўнг чиқарилмоқда. Турсуной дўстларининг хатига мардона иш билан жавоб беряпти.

И. ҲАЙДАРОВ, К. МАЪРУФОВА.

РЕПОРТАЖ

„ЭНГ ЯХШИ СЕЯЛКА!"

— Ҳа, ҳа! Сира ошираётганим йўқ. Мақтаса мақтагудек,—жаҳонда тенги йўқ, баҳосиз сеялка бу! Қани энди раис акамлар квадрат усулига кўчиш тўғрисида сал аввалроқ ўйлаб кўрганларида. Қойил момақом бўларди, қойил мақом! Оҳ-ҳо, арзон пахтани, ҳаммасидан ҳам кетмон улоқтирилиб, колхозчи меҳнатининг енгиллашганини ўшанда кўрардингиз... Ахир, фақат квадрат-уялаб экиш усулигина пахтачиликда механизациянинг ғолиб чиқишига олиб келди. Деҳқоннинг мана бу машиналарга ҳаваси ортиб бораётганлиги ҳам шунда. Партия билиб, бу усулни жорий қилдирган экан. Худди, ана шу ерига қойил қоласиз!..

Самад ака бу гапларни қўлини ишдан узмай гапирарди. У, «СТВХ—4—чигитни квадратларга аниқ ташлаб кетадиган сеялка. «Узбексельмаш» заводи деб ёзилган тўрт бурчакли силлиқ металл пластинкани ҳалигина конвейердан тушган барги карам тусдаги янги сеялканинг «пешонаси»га мустаҳкамлар экан, алланарсадан қувонгандай бийрон гапирарди. Самад ака Парпиевнинг шу корхона остонасига қадам ташлаганидан бери 17 йил ўтди. Бундан илгари Тошкентдаги аллақайси артелда мискарлик қилган экан.

— Оғайнилардан бири, — деди у ҳазиломиз оҳангда кулиб, — ўз-ўзидан юриб кетадиган машина тайёрлаяпмиз, истасанг олиб бориб кўрсатаман, деганида ишонмовдим. Куладиган жойи йўқ, нега десангиз умрнинг ярмини мис савалаб ўтказганмиз. Мен сизга айтсам, бирор янгилик тўғрисида миш-миш чиқса, ҳозир ҳам баъзилари ишонмайди. Лекин техника ҳақида қанақа мўъжиза эшитмай, ҳаммасига ишонаман. Ахир техника ўтолмайдиган ғов, қолмади. Буёғини эшитинг. Бундан атиги бир йил муқаддам шу жойнинг ўзида, тўп маҳоли баҳс кетди. Кимдир «конструкторларимиз чигитни битта-битта аниқ ҳисоблаб экадиган автомат сеялка ихтиро қилишипти» деганида, «бўладиган гапни гапирсангчи, отанг лофчи ўтганми» деб, мазах қилганлар ҳам бўлган эди. Мана энди ўша гапларнинг лофми, ҳақиқатми эканлигини ўз кўзингиз билан кўриб турибсиз, ука.

Кекса ишчи янги сеялкани таъриф қилар экан, ҳаммадан бурун деҳқоннинг бундан кўрадиган фойдасидан, дала ишларида кетмоннинг улоқтирилаётганлигидан беҳад хурсанд бўларди. Унинг назарида 20—25 кун ичида ишлаб чиқарилган ва ҳозир завод саҳнига териб қўйилган тўрт қаторли «ўзи билиб чигит ташлайдиган» янги сеялкалар колхоз ва совхоз далаларига чиққандек, ҳайқириб пахтазорларда сузаётгандек эди.

Самад ака билан суҳбат қуриб турганимизда 4-механика-йиғув цехи бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Кабиров келиб қолди. Ҳали 30 ларга бормаган, лекин, Самад ака айтмиш «ишининг ҳавасини олган» бу йигит ҳам янги сеялканинг таърифини қилди. У «СТВХ—4» маркали янги сеялканинг бошқа заводда, бошқа шаҳарда, бошқа мамлакатда эмас, балки ўз корхоналарида, шу ерда вояга етган ишчи ва инженер-техник ходимлар, конструкторлар яратганлиги туфайли фахрланар эди...

Кимки, лоақал бирорта маҳсулотнинг ишлаб чиқариш жараёни билан таниш бўлса, янги маҳсулот ишлаб чиқаришнинг нақадар кўп тер талаб қилишини, нақадар мушкул эканлигини яхши билади. «Узбексельмаш» машинасозлари ўтган йилнинг баҳор ойларидан бери ана шу янги сеялкани ишлаб чиқаришга ҳаракат қилардилар.

Ишнинг муваффақиятли чиқиши учун хийлагина катта бу янги агрегатнинг ҳар бир винти лойиҳада кўрсатилганидек, аниқ ва пухта бўлиши лозим эди. «СТВХ—4»нинг чигит ташлайдиган аппаратини кўринг-у, соат механизмини кўринг. Уларни бир-биридан фарқ қилиб турадиган нарса катта-кичиклигидадир. Бу аппарат сеялкага ўрнатилишидан олдин соатлаб синаб кўрилади. Борди-ю, у, белгиланганидан бир дона чигитни беҳуда ташлаб юборса, ёки эзиб кетса, бас, демак, у ҳали созланмаган, уни созлаш керак.

Йиғув цехидаги участкаларнинг бирида чигит ташлаб кетадиган аппарат синовдан ўтказиляпти. Синовчи Владимир Павлович Петров секунд сайин тушаётган чигитни синчиклаб қарайди.

— Яхши, қаранг-а, бирортаси ҳам эзилмаган, чигит албатта униб чиқади! дейди, Владимир Петров ўз меҳнатининг натижасидан жуда хурсанд бўлиб. Кейин қўлига навбатдаги аппаратни олади. Шу куйда иш тўхтовсиз давом этаверади.

Янги сеялкаларни кўздан кечираётиб, тўсатдан маркаси бир хил-у, кўриниши ҳар хил сеялкалар олдида тўхтаб қолдик. Цех бошлиғи Леонид Григорьевич Сторожик унинг сабабини тушунтириб берди.

— Конструкторларимиз янги сеялкага қисман ўзгартиш киритишди. Бу ўзгартиш машинадан тўғри фойдаланишда ҳал қилувчи конструктив аҳамият касб этади. Бундан илгари ишлаб чиқарилган лойиҳага кўра, агрегатни бошқарувчи учун ўтирадиган жой ажратилган эди. Тажриба шуни кўрсатдики, бошқарувчи ўтириб ишласа, олдинги буфер механизмларининг қандай ҳаракат қилаётганлигини кўрмайди. Шу сабабли жой олиб ташланиб, унинг ўрнига оёқ қўядиган зина пайвандланди. Бу тадбирнинг иқтисодий фойдаси ҳам бор, масалан кўплаб металл тежалади, болт ва гайкалар исроф бўлмайди, энг муҳими агрегатнинг беҳуда тўхтаб қолишига бутунлай хотима берилади.

Январь ойи ўтиб боряпти. Ҳа демай февраль киради. Баҳорнинг илк шабадаси эсиб, дала ишлари айни авжига чиқади. Машинасозларнинг кечаю-кундуз тинмай меҳнат қилаётганларнинг боиси ҳам шунда. Азаматлар экин кампанияси бошлангунга қадар «СТВХ—4» дан 2000 тасини ишлаб чиқариб, пахтакор дўстларига юбориш учун курашяптилар. Тўғри, январь ойи плани кўнгилдагидек бажарилмаяпти, 450 ўрнига шу кунга қадар 355 таси ишлаб чиқарилди. Албатта бунинг объектив сабаби бор, сабаби, юқорида айтганимиздек агрегатга қисман ўзгартишлар киритилганлиги бўлди. Завод ишчилари ва инженер-техник ходимларининг фикри-ёди шу; февраль ва март ойлари ичида конвейерни тўла қувват билан ишга тушириб, берилган топшириқни ошириб бажариш. Бунга ҳамманинг ишончи қатъий. Чунки металл етарли, ҳар бир ишчи, ҳар бир инженер-техник ходимнинг қалбида ғайрат ва шижоат туғён уради..

Завод даргоҳидан чиқаётиб, ўз меҳнатининг самарасидан ғоят хурсанд бўлиб ишлаётган Самад ака билан учрашдик. У жуда ўткир ҳисобчидай, янги сеялканинг қанчадан-қанча уруғлик чигитни иқтисод қилиши, яганалаш каби кўп меҳнат талаб қиладиган ишларга хотима беришини хаёлидан ўтказар эди.

— Агар республикадаги пахта майдонларининг ҳаммасига бизнинг янги сеялка билан чигит экилса, бир мавсумнинг ўзида 500 миллион сўм фойда кўрарканмиз, чакки эмасми, а?!

Кекса ишчининг мулоҳазалари жуда тўғри эди. Ҳақиқатан ҳам шундай, бундан қувонмай бўладими!

А. АБДУАЗИМОВ.

«Узбексельмаш» заводининг йиғув цехида. СУРАТДА: М. П. Книш ва В. П. Меркулов ўртоқлар сеялкани йиғмоқдалар.

В. Баскаков фотоси

(ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

АЖОЙИБ ВИСТАВКА

Чирчиқ шаҳар кутубхонасида халқаро тинчлик ва дўстлик темасига бағишланган фотомонтаж ташкил этилди. Виставкада «Тинч-тотув яшайлик», «Дунё аҳамиятига эга бўлган учрашув», «Нью-Йоркдаги совет виставкаси», «Ҳиндистондаги совет қишлоқ хўжалик виставкаси» сингари стендлар бор.

Т. Сихарулидзе.

ЁРДАМ

Андижон область, Олтинкўл районидаги Куйбишев номли колхоз правлениеси кекса колхозчиларга катта ғамхўрлик кўрсатмоқда. Колхоздаги ёрдам касса ўтган йили 105 кекса колхозчига 32.000 сўм пул, 3,8 тонна ғалла ва кўплаб газлама берди.

1960 йилда кексалардан 115 кишига шундай ёрдам бериш планлаштирилди.

С. Ҳамдамов.

ҚУРИЛИШ АВЖДА

Андижон. Ленин районидаги «Сталинчи» колхозида янги бинолар қурилиши авж олиб кетди. Битта бузоқхона, 1850 та қўй сиғадиган 3 та қўтон, ўн йиллик мактаб биноси қурилди. Ҳозир ошхона, магазин биноси қурилмоқда.

А. Эрбўтаев.

ЎЗБЕК ФИЛЬМЛАРИ ДЕҲЛИДА

Деҳлидаги Жаҳон қишлоқ хўжалик виставкасига Ўзбекистон кино санъати усталари яратган бадиий, ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар юборилди.

Фестиваль программасига тўртта бадиий фильм киритилган. Виставкага келувчилар ўзбек ёшларининг меҳнати ва ҳаёти тўғрисида ҳикоя қилувчи «Гуллар очилганда» деган янги фильмни, қувғинда бўлган вақтида Ҳиндистонда ва бошқа Шарқ мамлакатларида бир неча йил турган ўзбек демократ шоири Зокиржон Фурқатнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган «Фурқат» номли биографик картинани томоша қиладилар. Ўтмишнинг буюк мутафаккири образини очиб берган «Абу Али ибн Сино» картинаси Ўрта Осиё халқларининг тарихини кўрсатади. Томошабинлар Алишер Навоийнинг асари асосида ишланган «Тоҳир ва Зуҳра» фильмини ҳам кўрадилар.

Ҳужжатли кино санъати асарлари кенг равишда кўрсатилади. «Инсониятнинг беш қўли» деган фильм Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Тошкент конференцияси ишини акс эттиради. «Ўзбекистонимизга келинг» деган фильм ўзбек халқининг ҳаёти ва меҳнат соҳасидаги муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилади.

Виставка меҳмонлари учун Ўзбекистон пахтакорларининг қандай қилиб пахтадан мўл ҳосил олаётганликлари тўғрисида, бу экинни етиштиришни комплекс механизациялаш ҳақида, шунингдек ирригацияда ва қоракўлчиликни ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар ҳақида ҳикоя қиладиган фильмлар ҳам кўрсатилади. (ЎзТАГ).

Меҳнат—давлат

Карл Маркс номли колхоз ўтган йил пахта тайёрлаш планини Пойариқ районида биринчилар қаторида бажариб, 1650 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил топширди. Колхоз 1958 йилга қараганда давлатга 500 тонна кўп пахта сотди, ҳосил гектарига 4 центнер кўтарилди.

Юқори ҳосил катта даромад келтирди. Колхоз фақат пахтачиликнинг ўзидан 10 миллион сўм даромад қилди. Умумий даромад эса 11 миллион 100 минг сўмга етди. Бу аввалги йилларга қараганда икки баравар кўпдир.

Даромаднинг ўсиши колхозчилар хонадонини ҳам бадавлат қилмоқда. Биргина мисол: Илғор звено бошлиғи Ҳамид Усмонов оиласида 4 ишловчи бор. Биз унинг уйида бўлдик. Кеч кириб, қоронғи тушиб қолганига қарамай, ҳовли кундуздагидек равшан, уйни Ильич чироқлари ёритиб турипти. Электр плиткага қўйилган мис чойнакдан буғ кўтарилмоқда. Хоналарда никелли кровать, диван, жовон, тикув машинаси ва бошқа хилма-хил анжомлар.

— Ҳамма нарсамиз бор. Энди енгил машина сотиб олиш умидидамиз. Колхозчининг қўли узун бўлиб қолди, қаерга узатса етади.

Ҳамид Усмонов колхоз ишлаб чиқаришининг илғорларидан бири. У ҳар йилдагидек, ўтган йили ҳам кўпминг килограммчилар ҳаракатининг ташаббускори бўлди.

Давлатманд хонадонларнинг дастурхони ноз-неъматларга тўла. Колхоз қишлоғи тобора обод, кўркам бўлмоқда. Кўплаб янги уй-жойлар, жамоат бинолари қуриляпти. 2 та етти йиллик ва 1 та ўрта мактабда колхозчиларнинг минглаб ўғил, қизлари таълим олмоқдалар. 1000 ўринлик клуб, кучли электростанция ва радиоузел қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшмоқда.

Колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми материалларини муҳокама қилиб, бу йил 1650 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 30 центнердан пахта етиштиришга қарор қилдилар.

Облоқул УСМОНҚУЛОВ.

Самарқанд области.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

ЯХШИ НИЯТ ВИЗИТИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЧАНДИГАРХ, 25 январь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари бугун Панжоб штатининг пойтахти Чандигархга келдилар. Аэродромда меҳмонларни Панжоб штатининг губернатори Н. В. Гадгил, штатнинг бош министри Пратап Синг Кайрон, штат ҳукуматининг министрлари, қонун чиқарувчи мажлис аъзолари, жамоатчилик вакиллари кутиб олдилар. Штат губернатори Н. В. Гадгил ва К. Е. Ворошилов нутқ сўзладилар.

Сўнгра К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари машиналарга тушиб, Ҳиндистон мустақиллиги йилларида вужудга келган ёш Чандигарх шаҳрининг байрамлардагидек безатилган кўчалари бўйлаб, Раж Бхаван давлат саройига борадилар. Шаҳар кўчаларида тўпланиб турган аҳоли совет меҳмонларини самимий ва дўстона табриклайдилар. К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари бир оз дам олганларидан кейин, Чандигарх шаҳрини томоша қилишга жўнаб кетдилар.

Совет меҳмонлари штатнинг олий судида бўлдилар ва унинг фаолияти билан танишдилар. Сўнгра К. Е. Ворошилов Чандигархнинг инженерлик колледжига жўнаб кетди.

Панжоб пойтахтининг кўчаларида ҳурматли меҳмонни минглаб аҳоли қарсаклар билан ,панжоби ва рус тилларида айтилган табрик хитоблари билан табриклайди.

Губернатор Гадгил берган зиёфатдан кейин К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари Деҳлига жўнаб кетдилар.

ДЕҲЛИ, 25 январь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов ва унинг ҳамроҳлари бугун Суратгархдаги (Ражастон штати) давлат қишлоқ хўжалик механизациялаштирилган фермасини бориб кўрдилар. Улар фермада тўрт соат бўлганларидан кейин Деҳлига қайтиб келдилар.

АФРИКА ХАЛҚЛАРИНИНГ ИККИНЧИ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЧИЛДИ

ТУНИС, 25 январь (ТАСС махсус мухбири). Бугун бу ерда Африка халқларининг Иккинчи конференцияси очилди. Африка қитъаси проблемасини муҳокама қилиш учун меҳнат биржаси биносининг байрамдагидек безатилган катта мажлислар залига Африкадаги 30 дан зиёд мамлакатдан етмишдан ортиқ делегация тўпланди. Делегатлар орасида Гвинея, Гана, Эфиопия, Бельгия Конгуси, Камерун, Марокаш, Бирлашган Араб Республикаси, Жазоир, Тунис ва бошқа Африка мамлакатлари сиёсий, касаба союз, ҳар хил жамоат ташкилотларининг вакиллари бор. Африка мамлакатлари делегацияларидан ташқари конференцияга бир қанча Европа ва Осиё давлатлари жамоат ташкилотларининг вакиллари, шу жумладан Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитетининг М. М. Мусохонов бошчилигидаги делегацияси, шунингдек Хитой Халқ Республикаси, Ҳиндистон Югославия, Америка Қўшма Штатлари, Греция, Германия Федератив Республикасидан вакиллар келган.

Африка халқлари Иккинчи конференциясининг кун тартибига қуйидаги тўртта асосий масала киритилган: 1. Мустақиллик. 2. Неомустамлакачилик ва унга қарши кураш. 3. Иқтисодий ва социал тараққиёт. 4. Африка бирлиги.

Конференция мақсади, деди Африка халқлари конференциясининг бош секретари А. Диалло, мустамлакачиликка қарши курашнинг конкрет формалари ва методларини ишлаб чиқишдан иборатдир.

Делегатларнинг якдиллик билан айтган фикрича, ҳозирги конференция Африка халқларининг ҳаётида муҳим давр бўлади ва унинг қарорлари Африкада мустамлакачиликни тугатиш учун курашни кучайтиришга ёрдам беради. «Африка озод ва бирлашган Африка бўлиши лозим!» — Африка халқларининг Иккинчи конференцияси ана шу шиор остида очилди.

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ҚАРОРЛАРИ

РИМ, 25 январь. (ТАСС). 23-24 январда Римда мажлис ўтказган Жаҳон Тинчлик Кенгаши президиумининг қуролсизланиш ҳақида қабул қилган ва матбуотда эълон қилиш учун топширган баёнотида «Ҳозирги вақтда урушга йўл қўймаслик учун, атом хавфини бартараф қилиш учун реал имконият мавжуддир», дейилади.

Баёнот авторлари уқтириб ўтадиларки, уруш хавфини бартараф қилиш «қийин вазифа, аммо уни бир неча йил ичида муваффақиятли ҳал этиш мумкин». «Музокаралар ва дастлабки битимлар, — дейилади сўнгра баёнотда,— янги уруш чиқиши эҳтимолини камайтиради. 1959 йилда халқларнинг қатъий талаблари ва урушнинг ҳеч кимга шафқат қилмаслигини англаш буюк давлатлар ҳукумат бошлиқларининг учрашувига олиб келди. Бу учрашувлар ҳозирдаёқ ўз натижаларини берди. Ядро синовларининг ҳақиқатда тўхтатилганлиги, Д. Эйзенхауэр билан Н. С. Хрушчевнинг Кэмп Дэвиддаги учрашуви Совет Қуролли Кучларининг учдан бир қисми миқдорида камайтирилиши, қуролсизланиш юзасидан янги ташкил этилган комитетнинг келгусида иш бошлаши,— буларнинг ҳаммаси халқаро кескинликнинг юмшаганлигини кўрсатадиган аломатлардир ва янги умидлар бағишлайди. Н. С. Хрушчевнинг ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида БМТга киритган таклифи ва бу таклиф ҳақида баён этилган фикрлар янги давр даракчисидир. Ниҳоят, шу йил баҳорда юксак доирада кенгаш бўлади. Бу кенгашнинг чақирилишига эришиш учун ҳамма узоқ вақт ҳаракат қилиб келган эди ва бу кенгаш чинакам қуролсизланиш йўлида дастлабки қадамларни қўйиши лозим».

Сўнгра Жаҳон Тинчлик Кенгаши президиуми «зўравонлик қилиш ва бўйсундириш сиёсатини ҳали ҳам таъсирчан деб ўйлайдиган баъзи доираларнинг ўжарлигига қарамай, жамоатчилик 1960 йилни контроль қилинадиган қуролсизланиш йўлида биринчи қадамлар йилига айлантириши мумкин»лигини таъкидлаб, «ҳозирги вақтда тинчлик тарафдорларининг жаҳон ҳаракати олдида ғоят муҳим вазифа — қуролсизланиш учун курашга мумкин қадар кўпроқ кишиларни жалб этиш ҳамда юксак доирадаги кенгашнинг муваффақиятли ўтиши учун жаҳон миқёсида кенг кампания ташкил этиш вазифаси турибди» деб қайд қилади.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши президиуми антисемит хуружлар ҳақида ҳам баёнот чиқарди.

ҲИНДИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ 10 ЙИЛЛИГИ БАЙРАМИ

ДЕҲЛИ, 26 январь. ТАСС мухбири В. Кондрашов хабар беради:

Бугун Деҳлида пойтахтнинг марказий магистрали Ражпатхда Ҳиндистон республикасининг 10 йиллиги байрамига бағишланган ҳарбий парад ва тантанали маросим бўлди.

Эрталаб соат 9-30 минут. Президент Ражендра Прасад парадга етиб келади. Унинг ёнида ҳурматли меҳмонлар ложасида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов ва СССР Олий Совети депутати Е. А. Фурцевалар жой оладилар. Меҳмонлар орасида совет давлат арбобларининг ҳамроҳлари, шунингдек Ҳиндистонда меҳмон бўлиб турган Непал бош министри Коирала ҳам бор.

Маросим ҳарбий параддан бошланади. Парадни президент Ражендра Прасад қабул қилади. Сўнгра Ҳиндистоннинг турли штатларини ва мамлакат экономикасининг айрим тармоқларини ифодалайдиган безатилган автоплатформалар минбар ёнидан ўтади. Чиройли қилиб безатилган платформалардан бирида зўр моҳирлик билан ишланган сунъий тўлқинлар орасида балиқчилар тушган енгил бир қайиқ чайқалади. Бу — Мадорас штатининг символидир. Иккинчи платформада ўрмон, филлар ва дарахт кесувчини кўрасиз, бу — Андаман ороллари. Шолипоялар қилинган платформа — Орисса штатининг символи. Майсор штатини ифодалайдиган платформага уч типдаги самолёт моделлари ўрнатилган, Андхра, Ражастон штатларининг ва Ҳиндистондаги бошқа штатларнинг платформалари аста-секин ўтиб борадилар.

Байрам юришининг охирида Ҳиндистоннинг ҳамма штатларидан вакиллар қатнашган рақс коллективи ўтади.

ҲИНД ЭЛИДА

Ҳиндистон ҳар қандай сайёҳлар диққатини дарҳол ўзига жалб этадиган ажойибатлар ва ғаройибатларга тўла буюк бир мамлакат экан. Бу ўлканинг замин иқлими ғоятда саҳий табиати, бепоён экин ерлари, тоғлари, денгизлари, чангали мозон-даронлари назаримда, ҳамма вақт инсон учун тайёр тургандек. Лекин бу ажойиб мамлакатнинг бир кичик улушини тасвирламоқчи бўлсангиз ҳам унда қанчалаб кескин қарама-қарши бўёқларни ишга солмай илож йўқ. Бунда терлаб-пишиб, қўш ҳўкизу ёғоч омоч билан ер тимдалаётганни ҳам, ундан нарироқда кучли тракторни ҳам кўрасиз. Бомбайда, араб денгизи қирғоғидаги ҳашаматли, гўзал бинолар, ундан нарироқдаги Малабар тепалигида эртакка ўхшаш «Боғи муаллақ» сайргоҳлари ёнида беҳисоб хароб кулбаларни ҳам кўрасиз. Калкуттанинг сершовқин кўчаларида учқур автомашиналар кетидан рикшалар ҳам югуришмоқда. Мадрас илмий-текшириш институтида қанчалаб оқ ҳалат кийган олимлар микроскоп ёнида ўтириб, касалликлар билан курашмоқдалар. Лекин Банорасда хурофот авж олиб ётибди — кишилар ўзини ўзи дардга ем қилмоқда. Узоқ йиллар давомида мустамлака силласини қуритган ҳинд халқи мустақиллик олиб, секин-аста қаддини тикламоқда.

Совет меҳмонлари келиши муносабати билан Бомбай маҳаллаларидан биридаги «Овоми идора» деган тўқувчи ишчилар клубида уюштирилган митингда сўзга чиққан Муҳаммад Сиддиқ Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи халқларининг дўст-биродарлиги абадий бўлсин. Бхилаидаги саноат марказини қуришда кўмаклашган совет инженерларига ташаккур айтди. У жаҳон меҳнаткашларининг улуғ доҳийси Ленинни ҳинд тўқувчилари ҳам ҳаммавақт қадрлайдилар, деди. Бомбай порти касаба союзлари ташкилоти секретари Самвел Огестайн оташин нутқ сўзлаб, ўзининг Совет Иттифоқида— Москва, Ленинградда бўлганини, бу тинчликнинг буюк қалъалари ҳамма вақт омон бўлишини, Совет Иттифоқининг бошлиғи тинчликнинг буюк курашчиси Никита Сергеевич Хрушчев доимо саломат бўлишлигини чин юракдан тилади.

Ҳиндистон бўйлаб саёҳат қиларканмиз, биз ҳамма ерда оддий кишиларнинг илиқ табассумларини, дўстона мулоқатларини учратдик. Ҳималай этакларидан то Шимолий қутбгача етган улуғ озод мамлакатимиз — Совет Иттифоқи ютуқлари ҳақида, спутник ҳақида қанчалаб саволлар беришарди. Жайпур, Агра, Деҳли, Банорас шаҳарларидаги машҳур тарихий ёдгорликлари айниқса ҳинд халқи мустақиллик олгандан кейин, ҳозир жуда яхши сақланмоқда. Бобир ва унинг авлодлари қурган Деҳлидаги Қизил қалъа, Аградаги Тож Маҳал, Жайпурдаги расадхона, ғиштин кўприклар Самарқандни эсга солади. Бу ердагилар бизнинг ҳинд халқи билан азалий дўстлигимиз ҳақида гапириб, қанчалаб ёдгорликларни мисол келтирадилар. Ер юзида мавжуд бўлган беш буюк ёдгорликнинг бири — Тож Маҳални ҳинд ва Ўрта Осиё усталари қурганини фахр билан айтадилар.

Ҳинд рақсини Мирзо Бедил ҳам Комде сиймосида кўкларга кўтариб куйлаган эди. Ҳинд рақси юлдузлари ичидаги ёруғ Зуҳро юлдузи бўлган Вижантимала ўйинига тенг ўйинни ҳали кўрмаганмиз. Бу санъаткорнинг тенгсиз ўйинидан ҳинд халқининг очиқ кўнгил, меҳнатсевар, тинчликпарвар эканини англадик. Шу куни „cgranol notel" ресторанида почалари тор чалвар кийган, беор аёл джаз ёнида туриб, қингир-қийшиқ ҳаракатлар билан товуш чиқарди. Бу ғарбдан келган беибо «стиляга» хоним ҳамманинг энсасини қотирди.

Деҳлида халқаро қишлоқ хўжалик виставкаси — деҳлиликлар ва Ҳиндистоннинг бошқа шаҳарларидан келган сайёҳлар билан доимо гавжум. Бу виставкадаги совет павильонида одамлар тирбанд. Қатор турган қишлоқ хўжалик машиналаримиз ҳамманинг диққатини тортмоқда. Павильон олдидаги улкан ракета ва ичкаридаги спутник моделлари барчани ҳайратга солмоқда. Ҳиндилар Калкуттада «Спутник», Мадрасда «Волга» деган овқатхоналар ҳам очишибди. Павильонда Тошкент областимизда етиштирилаётган оппоқ пахталаримизни ҳам кўриб, ғоят фахрландик. Совет павильонидаги В. И. Ленин портрети, Н. С. Хрушчев билан Ж. Нерунинг дўстона қўл ушлашиб тушган катта суратлари ҳам барчанинг диққат марказида турибди.

Биз Ҳиндистонни саёҳат қилиб юрарканмиз, дарҳақиқат ҳинд ҳукумати мамлакатда ишсизликни, бошпанасиз оч-яланғочликни тугатиш учун тадбирлар қилаётганини, ҳар йили ёз ойларидаги сув тошқини ва шунга ўхшаш табиий офатларни олдини олиш учун жиддий чоралар кўраётганини сездик. Илгари ҳиндча гапирган нодону, инглизча гапирган доно ҳисобланар экан. Ҳозир ўз она тилининг қадри ошиб, «Маҳабхарата», Калидаса, Кабир, Тагор ва Иқбол тили фаҳр билан жаранглаётганини эшитдик.

Ҳиндистоннинг ҳамма ерида барчанинг муҳаббатини тортадиган, барча маъқуллайдиган икки сўзни учратасиз. Бу сўзлар мана шундай, «Ҳинди, Руси бҳай-бҳай! Шанти, шанти, шанти!».

Ҳиндистон республикасининг 10 йиллик тўйида унга бутун элимиз билан биргаликда бахт-саодат тилаймиз.

МИРМУҲСИН

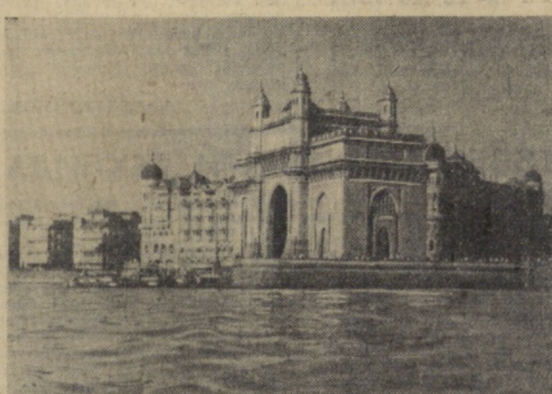

СУРАТДА: Бомбайдаги Ҳиндистон дарвозаси. Бу дарвозадан охирги инглиз солдати чиқиб кетган. Фото авторники.

Жазоирда аҳвол

ПАРИЖ, 24 январь. (ТАСС). Унг мустамлакачилик доираларининг хуружлари муносабати билан кейинги кунларда Жазоирда сиёсий вазият ғоят кескинлашди. Бу ўтакетган мустамлакачилик унсурлар француз ҳукуматининг Жазоир масаласидаги сиёсатига қарши чиқмоқдалар, Жазоирни дарҳол Францияга қўшишни, жазоир халқининг миллий озодлик ҳаракатини қаттиққўллик билан бостиришни талаб қилмоқдалар. Генерал Массюнинг Жазоирдаги армия корпусининг қўмондони лавозимидан четлаштирилиши мустамлакачиларнинг ғазабини янада оширди. Маълумки, генерал Массю 1958 йил 13 майдаги ҳарбий фашист исёнининг ташкилотчиларидан бири эди, сўнгги вақтларда эса у президент де Голлга ва ҳукуматга очиқдан-очиқ хужум қилган.

Франс пресс агентлигининг хабар беришича, бугун эрталаб Жазоир шаҳрида кўп варақалар тарқатилган. Бу варақаларда «Жазоирдан бош тортишга қаратилган сиёсатни барбод этиш» мақсадида европалик аҳоли намойиш қилишга чақирилади. Кундузи намойишчиларнинг катта группалари шаҳар марказига томон йўл олдилар. Улар «Жазоир Францияники бўлиши керак!», «Массю! Массю!» деб қичкирар ва республика ҳукуматига ҳамда президентига қарши бўлган бошқа шиорларни кўтариб бордилар.

Франс пресс агентлигининг билдиришича, соат 16 да Форум яқинида (шаҳарнинг асосий майдони) ҳукуматга қарши чиқиш қатнашчиларидан 20 мингдан ортиқ киши тўпланган эди.

Жазоирдаги энг йирик шаҳарлардан бири Оранда ҳам ҳукуматга қарши чиқишлар бошланганлиги тўғрисида Парижга хабарлар келмоқда.

Куннинг иккинчи ярмида Франс пресс агентлиги Жазоир шаҳридан қуйидаги хабарни берди: Форумга бориш жойларини қўриқлаб турган қўшинлар билан ўша ерга етиб олишга интилаётган аломон ўртасида қонли тўқнашувлар бошланганлиги билдирилади.

ОЗАРБАЙЖОН АДАБИЁТИ ҲАФТАЛИГИ

МЕҲР ИККИ ТОМОНДАН

Ўзбек ва озарбайжон адабий алоқалари — халқларимиз ўртасидаги қадимий дўстлик анъаналарининг ёрқин ифодаси бўлибгина қолмай, совет даврида социалистик мазмун касб этган қардошлигимиз шарафи ва ҳамкорлигимиз кўрки ҳамдир.

Биз Озарбайжон адабиётининг классиги Низомий «Панж-Ганж»и («Хамса»си)нинг шоир вафотидан 400 йилдан кўпроқ вақт ўтар-ўтмас (1051 ҳ. йил) Самарқандда китобат қилинган нусхасини А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институти ҳузуридаги адабиёт музейида кўрдик. Бухоро область Советида хат ташувчи бўлиб ишлаган бир оддий ўзбек китобхони Озарбайжон халқ шоири Собирнинг «Ҳўп-ҳўпнома»сини севиб ўқигани диққатга сазовор бўлган эди. Бугина эмас, улуғ Озарбайжон шоири Фузулий «Девон»и Тошкент нусхасининг профессор Ҳ. М. Оросли айтганидек, Боку нусхасидан кейин дунёда иккинчи қадимий қўлёзма эканлиги ҳам фахрланарлик ва қувончли ҳодисадир.

Бундай дўстона муносабатларнинг бой тарихий адабий анъаналари бири-бирига шогирд, бири-бирига устод бўлган халқлар, жумладан ўзбек ва озарбайжон халқларининг бадиий тараққиётига ижобий таъсир этмасдан қолмади. Дўст халқларимиз орасидаги ижтимоий муносабатлар заминида ўзбек-озарбайжон адабий алоқалари қад кўтаради: XIV аср ўрталарида Қутб Хоразмий халқнинг она тилида буюк бадиий асарларга бўлган ташналигини қондиришдек тарихий зарурият тақозоси билан қўлига қалам олганида, қардош Озарбайжон адабиётининг ажойиб намунаси бўлган «Хисров ва Ширин» достонини танлади ва бу асарни ўзбек тилида қайта ижод этиб, биринчи марта йирик эпик полотно бунёдга келтирди:

Қозонтиқ қайнаб уш савдо
пишурдум.
Низомий болидин ҳалво
пишурдум.
Чиқардим хуш йизиғлик сув бу
кўлдин,
Кўнгуллар қонсун деб бу соф
сувдин.

Шу тарзда, Қутб Хоразмийнинг Низомий «Хамса»сига кирган «Хисров ва Ширин» достонини эркин таржима қилгани ва бу соҳада бадиий маҳорат кўрсатгани шубҳасиздир.

Лекин, Навоий ва унинг замондоши Ҳайдар Хоразмий (XV аср) Низомийнинг ижодий тажрибасидан баҳраманд бўлиб, она тилида оригинал асарлар яратдилар. Мирҳайдар Хоразмий «Маҳзанул асрор»ининг Қозон босмаси (1808 — 1858) билан танишиб ва уни қиёсий ўрганиб, адабиётшунослигимизда мавжуд бўлган икки хил нуқтаи назардан бирини—яъни бу асар шу номдаги Низомий достонининг таржимаси эмас, балки ундан баҳраманд бўлиш натижасида яратилган оригинал ахлоқий поэмадир,— деган фикрни қувватлаймиз.

Мирҳайдар:

Менки пишурдум бу лазиз ошни,
Шайх Низомийдин олиб чошни.
Шайх Низомий дамидан жон
топиб.
Маънисидин ёрлиғу бурҳон топиб.

деган сўзлар билан Низомий достони руҳида ўз «Маҳзанул асрор»ини бунёдга келтирганидан дарак беради.

Низомийнинг хамсачилик анъанасини ўз даврининг ҳаёти талабларига мувофиқ яратган «Хамса» достонларида ривожлантирган Навоий:

Аҳли назм афсаҳул каломи ул,
Хамсанинг нозими—Низомий ул.—
дейди.

Буюк Озарбайжон шоири Низомий меросига қизиқиш, ундан файз ва завқ олиб, оригинал ва таржима адабиётлар яратиш ўзбек адабиётимиз тарихининг кейинги ўсиш босқичларида ҳам давом этди.

Шайх Низомий «Ҳафт пайкар» отлик китобини,—деб ёзади Муҳаммадризо Огаҳий ўз муқаддимасида,—наср тариқаси бирлан таржима қилиб, турки (ўзбек) лафзига киргазмоқ хизмати тараддудиға иштиғол бўлиб ва қудратим етишгунча авроқи (варақлари саҳифалари) устида қўшиш қаламини ҳаракатга киргуздим.

Халқлар ва маданиятларга ҳурмат билан қараш Навоийдан кейин ҳам адабиётимизда энг яхши анъаналардан бири бўлиб қолди.

Огаҳий—«Ҳафт пайкар» таржимасини китобат қилган котиб ҳам Низомий асарини ўқиб кўчирганидан севиниб:

Отим Қурбонниёз Хоразм шаҳрим.
Бу қиссани ёзиб очилди баҳрим,—

деб қардош Озарбайжон шоирига меҳру-муҳаббат изҳор этади.

Низомий, Хоқоний, Фузулий каби қардош Озарбайжон классикларининг девонлари кўпдан буён ўзбек китобхонларига маълум ва манзур бўлганидек, Навоий асарлари Озарбайжонда севилиб ўқилган ва XVI асрда ўтган Фузулий, Кишварий каби шоирлар ижодига баракали таъсир кўрсатган.

Ўзининг «Лайли ва Мажнун» достонини яратишда Навоийдан файз ва завқ олган Муҳаммад Фузулий шу достонида Навоийни ҳурмат билан гўзал сўз устаси сифатида тилга олади.

Бошқа бир Озарбайжон шоири:

Навоий ҳимматидан Кишварий
аҳли назар ўлди,
Жаҳон мулки тутар шеъри назир
ўлса Навоийға,—

байти билан Навоийни устоз деб билиб, миннатдорлик изҳор этади.

Шоирларимиз Навоий билан бир қаторда Фузулийга устоздай қарагандлар. Ўзбек шоирларининг кўп ғазалларида Фузулий девонининг баракали таъсири жилоланади. Буни биз XVII — XIX асрлар адабиёти намуналарида кузата олдик:

Хоразм шоири Вафоий (XVII аср) Фузулий ғазалига боғлаган мухаммасида бундай дейди:

Гулистон ичра дун душди гузорим
субҳ чоғинда.
Ўхурди булбула бу нуқтани
гулбун будоғинда.

Қўқонлик Маъдан (1788 — 1856), каттақўрғонлик Шавқий (1781—1861) фузулийёна ғазаллар яратганлар.

Атоқли ўзбек шоираси Нодира ва унинг тарбиясида ўсган Маъдалихон Фузулийдан илҳомланиб ёзган ғазаллари, Хоннинг тугалланмай қолган «Лайли ва Мажнун» достони ва бошқа шоирлар ижодида Озарбайжон адабий тилининг бу давр ўзбек поэтик тилига ижобий таъсир этганини айниқса равшан кўрамиз.

Нодира ва Фурқат шеърлари орасида. Фузулийдан завқланиб ёзилган ғазаллар учраб туради.

Ўзбек ва озарбайжон адабий алоқалари айниқса бизнинг давримизда равнақ топди ва социалистик маданиятимиз бисотига янги ҳиссалар қўшди.

Низомий асарларининг ўзбек тилига қилинган таржималаридан «Гулдаста» (Тошкент — 1947), «Фузулий девони» (Тошкент 1959), «Озарбайжон шоирлари» (Тошкент — 1960) каби китобларнинг нашр этилганлиги, ўзбек адабиётшунослари ва ёзувчиларининг Озарбайжон адабиётига доир асарлари, жумладан профессор Воҳид Зоҳидовнинг Низомий ҳақидаги «Дунё адабиётининг нуроний сиймоси» (Тошкент — 1948) очерки, шоир Ғафур Ғулом, М. Шайхзоданинг шу борада ёзган мақолалари ўзбек халқининг қардош Озарбайжон адабиётига меҳру-муҳаббатини ифодалайди. Бугина эмас, Ҳ. М. Оросли, Қули Халилов каби озарбайжон адабиётшуносларининг «Улуғ озарбайжон шоири Фузулий «Девон»ининг Тошкент нусхаси», «Озарбайжон прозаси тараққиёт йўлида» каби мақолалар билан ўзбек совет матбуотида, Матёқуб Қўшчоновдек ўзбек адабиётшунослари «Ўзбек бадиий прозасининг янги муваффақиятлари» сингари мақолалар билан «Адабиёт ва инжа санъат» газетасида чиқишлари кўп миллатли адабиётимиз ва адабий танқидимиз аҳлларининг дўстона ҳамкорлигидан ёрқин саҳифадир.

Қардош адабиётлар ҳафталиги, жумладан, ўзбек-озарбайжон адабиёти кечалари тинчликсевар халқларимиз дўстлиги ва ҳамкорлигининг шодиёна намойиши ва равнақидир.

Ҳ. ҲОМИДИЙ,
Низомий номидаги Тошкент педагогика институти доценти.

ОЗАРБАЙЖОНЛИК МЕҲМОНЛАР ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ПОЙТАХТИДА

НУКУС, 25 январь, (ЎзТАГ). Қорақалпоғистон меҳнаткашлари қадрли меҳмонлар — Озарбайжон адабиёти ҳафталиги қатнашчиларини самимий кутиб олдилар. Озарбайжон ёзувчилари автоном республикада бўлган биринчи куни Нукус шаҳри билан танишдилар.

Станиславский номидаги театрда ҳафталикка бағишланган адабий кеча бўлди. Қорақалпоғистон Ёзувчилари союзининг раиси Жолмурза Оймурзаев кечани оча туриб қорақалпоқ халқининг Озарбайжоннинг қадимги ва ҳозирги замон сўз усталарининг ижодига бўлган ғоят зўр муҳаббат тўғрисида сўзлаб берди.

Кечада сўзга чиққан озарбайжонлик шоир Усмон Саривелли қорақалпоқ ёзувчиларидан Избосар Фозилов, Дали Назбергенов, Мирзаали Дарибоевларнинг қиркинчи йилларда Озарбайжонга қилган сафарларининг самарали натижаларини эслатиб ўтди. Бундай сафарлар тез-тез бўлиб туриши керак.

Қорақалпоқ шоирлари Содиқ Нуримбетов, Аббаз Дабилов, Марям Қосимова, Кармис Досанов, Иброҳим Юсуповлар озарбайжонлик вакилларга шоирлик саломини айтдилар.

Озарбайжон ва қорақалпоқ адабиёти вакиллари дўстлигига бағишланган кеча катта концерт билан тугалланди.

Редактор И. РАҲИМОВ.

ЎЗБЕКИСТОНИ СУРХ

«Коммунизм қурувчиларнинг дастлабки қадами»—газетанинг бош мақоласи шундай номланган. Унда етти йилликнинг дастлабки йилида республика халқ хўжалиги ва маданияти соҳасида қўлга киритилган ютуқлар ҳикоя қилинади.

Иккинчи бетда Г. Деминнинг «В. И. Ленин Марказий музейи заллари бўйлаб» сарлавҳали материали берилган.

Учинчи бетда Ҳиндистон республикасининг 10 йиллиги муносабати билан Н. Петровнинг мақоласи босилган.

Тўртинчи бетдан меҳнаткашлар хатлари, маҳаллий ва чет эл хабарлари ўрин олган.

БУГУН ТЕЛЕВИЗОРДА

19.00 — ёшлар учун **«Истиқбол эгалари»** телевизион журнали (ўзбек тилида). 19.35 — КПСС XXI съездининг очилганига бир йил тўлиши муносабати билан рус тилида **«Буюк ғалабалар йили»** деган эшиттириш. 19.55 — **«Етти йиллик план ҳақида ҳикоялар»** циклида ўзбек тилида эшиттириш. 20.15 — **Сўнгги ахборот.** 20.35 — бадиий фильм — **«Кольцов ҳақида қўшиқ».** 22.00 — **А. П. Чехов туғилган кунига 100 йил тўлиши муносабати билан рус тилида адабий эшиттириш.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/I да **Алишер Навоий.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/Iда **Орзу.** Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Галия Измайлова** қатнашади 28/Iда **Травиата.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/I да **Ошиқ Ғариб**, 28/I да **Фарғона ҳикояси.**

КИНО

Келин-куёв қиссаси — «ВАТАН», «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Бирга бўлганингдагина — СОБИР РАҲИМОВ номли, НАВОИЙ номли, «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун).

Разведкачининг жасорати (эрталаб соат 10 ва кеч 5 да), **Бионичи севги қўшиғи** (кеч соат 10-20 минутда) — НАВОИЙ номли.

Америка совет балетини олқишлайди (кундуз соат 12, 1 ва 2 да), **Сукунат оламида** (кундуз 3 ва 4 яримда) — КИНОЛЕКТОРИЙ.

Ворис — «ВАТАН» (кеч соат 5 да).

Узоқ соҳилларда — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 да).

Аршин мололон — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да).

Гражданг ҳаво флотининг
УЗБЕКИСТОН ТЕРРИТОРИАЛ БОШҚАРМАСИГА
авиация инженерлари ва техниклари, авиамеханиклар, бош ва старший бухгалтерлар, қатнов хизмати диспетчерлари, русча машинисткалар керак
Аэропортда Граждан ҳаво флоти бошқармасининг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
3 февралгача
Озарбайжон давлат эстрада оркестрининг
ГАСТРОЛЛАРИ
Бадиий раҳбари — композитор **Рауф Гажиев**.
Қатнашувчи солистлар: **Гаврилл Нажаров** ва **Михаил Шаров** (юмор, сатира конферанс), **Алексей Виницкий** (совет ва чет эл қўшиқлари), **Евгения Дэвис** (лирик ва жанр қўшиқлари), **Михаил Виницкий** (жанр ва тироль қўшиқлари), **Октай Оғаев** (эстрада қўшиқлари), **Ноила Назирова, Камол Дадашев, Рафи Асадуллаев, Али Зайналов** (халқ ва классик рақслари) ва бошқалар.
Кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар ҳар куни Концерт зали кассасида кундуз соат 12 дан ва район кассаларида эрталаб соат 11 дан сотилмоқда. Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
ЯНГИ ПРОГРАММА
Пахта байрамига бағишланган парад-пролог.
АЙИҚНИНГ РАКЕТАДА УЧИШИ
ва РСФСР халқ артисти
В. И. Филатов қўл остида
«Айиқлар цирки»
гастролининг давоми.
Томоша кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: партия турмуши ва маҳаллий матбуот — 27604. Пропаганда ва чет эл ҳаёти — 31226, Совет қурилиши — 27604, Қишлоқ хўжалиги — 34455, Саноат — 34524, Адабиёт ва санъат — 32036, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34524, Маҳаллий ахборот — 34780, Оммавий ишлар ва хатлар — 39005. Секретариат — 33469. 32347, Эълонлар — 28142, Коммутатор — 36334, 33262.

Р 05044. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А — № 22.